

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska koda celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

SCLOVENECC

Boji na vzhodu: Uspešen razmah bojev na vsem vzhodnem bojišču

Berlin, 11. sept. AS. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo naslednje poročilo: Na vzhodnem bojišču se nadaljuje uspešna ofenzivna akcija. Mesto Vijazma je v ostrem spopadu padlo v nemške roke. Vijazma leži na sredi poti med Smolenskom in Moskvo. Nemške čete napredujejo vzhodno od Vijazme, ki je važno železniško križišče. Uradna poročila z vzhodnega bojišča pravijo, da so na obsežnih odsekih nemške in zavezniške čete, katerim je sovražnik nudil hud odpor, najprej utrdile svoje pozicije, potem pa nadaljevale s svojim načrtnim napredovanjem.

Uspehi finske vojske

Helsinki, 11. sept. AS. Poročajo, da je v zadnjih 48 urah finsko letalstvo nadaljevalo s svojimi napadi na sovjetske objekte. Z vidnimi uspehi so bila bombardirana skladišča materiala in sovjetska vojaška taborišča. Na železniški progi pri Murmanskju je bila požgana in razpršena neka avtomobilska kolona, finska letala pa so s točnimi zadetki uničila več lokomotiv. Skupina štirih lovcev je odločno napadla oddelek 18 sovjetskih letal nad reko Švir ter zbil 6 sovražnih lovskih bombnikov. Spopad je bil uspešen in je bil zbit en sovjetski bombnik. V Karelijski ožini in nad vzhodno Karelijo je finsko protiletalsko topništvo v celoti zbil 7 sovjetskih letal, od katerih so bili štirje bombniki, povrh tega pa še nek drug bombnik pristal pri pristanku. Posadka je bila vsa ujeta. Na bojni črti so finski lovci zbili še druga dva bombnika. V celoti so torej Finci uničili 17 sovjetskih letal, ne da bi imeli kakršnekoli izgube sami.

Budimpešta, 11. septembra. AS. Regent Horthy je poslal predsedniku finske republike brzojavko, v kateri mu čestita zaradi osvoboditve Karelije.

Helsinki, 11. septembra. AS. Finske čete so dosegle staro mejo in prodirajo naprej, da bi skrajšale fronto. Na vzhodu od jezera Ladoga so finske čete zasedle več kot polovico ozemlja ob reki Zvir. Finske čete so tedaj zasedle progo proti Murmanskju in električno centralo, ki oskrbuje Petrograd z električnim tokom.

Težke sovjetske izgube

Berlin, 11. sept. AS. DNB poroča, da so boljševiki napadli v kraju, ki leži 60 km vzhodno od Smolenska, 8. in 9. septembra nemške postojanke na več točkah. Napad sovjetske pehote so podpirali tanki. Vsi sovražnikovi napadi so se razbili ob srditnem nemškem odporu. Nemci so napadalcem povzročili silno krvave izgube. Nekaj tankov je bilo razrušenih.

Finci odločno proti boljševizmu

Helsinki, 11. septembra. AS. Finski minister za trgovino in industrijo in bivši predsednik finske vlade Tanner je imel včeraj po radiu govor. V svojem govoru je odločno obsodil boljševizem in njegov sestav. Tanner je izjavil, da je bil boljševizem vedno isti, pa naj se je pojavljal pod to ali ono obleko. Njegov cilj je svetovna revolucija, s svetovno revolucijo pa hoče boljševizem priti do svetovne oblasti. Da bi dosegel ta cilj, pa se poslužuje raznih sredstev, med temi sredstvi pa so tudi proslulni petletni načrti sovjetske proizvodnje. Kot izvozno blago je bil boljševizem povsod leglo neredom in razdejani. Z ogromnimi vojaškimi pripravami in z ogromnimi imperialističnimi načrti je boljševizem nevaren za svetovni mir in za življenje narodov. Sedanja vojna na vzhodu je dokazala, je zaključil minister Tanner.

Nečloveško ameriško postopanje z italijanskimi mornarji

Newyork, 11. septembra. AS. Sodišče v Newyorku je že pred časom oprosilo 11 italijanskih mornarjev, članov posadk zaplenjenih italijanskih ladij. Pred sodišče so jih postavili, ker so jih obdolžili, da so poškodovali svoje parnike. Dasi jih je sodišče oprosilo, so ameriške izselitvene oblasti zahtevale, da morajo mornarje še enkrat zapreti, ker da so mornarji prekorajčili čas svojega bivanja v Ameriki. Ta očitek italijanskim mornarjem ni samo krivičen, ampak tudi smešen. Mornarjem namreč še ni bila dana prilika, da bi se lahko vrnili v domovino in zato se je vseh 11 mornarjev pritožilo proti sklepom ameriški oblasti.

Grčija v italijanskem življenjskem prostoru

Napake grške politike so zakrivilo sedanjo grško nesrečo

Atene, 11. septembra. AS. Atenski list piše o napakah pretekle grške politike in z raznimi ugotovitvami skušajo najti in orisati novo smer grške politike. »Kodhimerin« piše, da je treba pogledati samo na zemljevid, pa se lahko takoj ugotovi, da pripada Grčija v italijanski življenjski prostor in da je zato treba pospeševati iskreno sodelovanje z Italijo. Ni težko ugotoviti, zakaj je Anglija za vsako ceno stremela za tem, da vrže Grčijo v boj proti Italiji. Angleško sovrastvo proti Italiji sloni na boju fašizma proti tistim temeljem, na katere se naslanja zgradba angleškega imperija. Grki niso sledili temu boju proti mednarodnemu kapitalizmu in za

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 11. septembra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Una nave mercantile britannica e un cacciatorpediniere colpiti presso Tobruk e Sollum

Bollettino No. 464:

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica: La scorsa notte aerei inglesi hanno sorvolato la città di Genova e Torino, nei cui dintorni sono state lanciate alcune bombe: due morti civili e qualche ferito. La città di Messina ha subito una nuova incursione aerea: sono stati danneggiati alcuni edifici civili; 4 feriti tra la popolazione. Un aeroplano nemico è stato abbattuto dalla difesa CA.

L'aviazione dell'Asse ha continuato a battere con successo gli apprestamenti difensivi e le sistemazioni portuali e logistiche della

Vojno poročilo štev. 464: Sovražni rušilec in parnik potopljen pri Tobruku in Sollumu

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Ponoči so angleška letala preletela Genovo in Turin, kjer so v okolici vrgla nekaj bomb. Dva mrtva in nekaj ranjenih med civilnim prebivalstvom. Mesto Mesina je doživelo nov letalski napad. Nekaj zasebnih stanovanjskih poslopj je bilo poškodovanih, štiri osebe ranjene med prebivalstvom. Protiletalsko topništvo je sestrelilo eno sovražno letalo.

Letalstvo osi je uspešno rušilo obrambne naprave in pristaniške zgradbe in oskrbovalna skladišča v Tobruku.

Uspešno so bila napadena zbirališča čet pri Marsa Matruhu in motorizirane kolone v pokrajini Siwa. Italijanski bombniki so pogodili angleški trgovski parnik v bližini Tobruka, nemška letala pa so zadela sovražni rušilec, ki je plul vzhodno od Solluma.

Nemški lovci so v letalskem boju sestrelili pet sovražnih letal vrste »Hurricane«.

Vzhodna Afrika: Naše čete so se v odseku Uolšefit in Culquabert zapletle v več spopadov. Sovražnik je bil povsod odbit in je imel velike izgube.

Podrobnosti o napadu na Hajfo

Na bojišču, 11. septembra. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča: Včerajšnje uradno vojno poročilo je poročalo o letalskem napadu na Hajfo. Ta letalski napad je izvedla velika skupina letal, ki ji je poveljeval poveljnik eskadrile, kateri so pripadala letala. Pojoji za nočni polet so bili ugodni in nekaj letal

Na vzhodu potekajo boji še naprej uspešno. V severni Afriki so včeraj nemška bojna letala zadela v polno skladišča pri Tobruku in Marsa Matruhu, razbila motorizirane kolone in razdejala železniške naprave v severnem Egiptu. V zalivu pri Suezu je letalstvo v noči na 10. septembra uničilo trgovsko 6.000 tonsko ladjo. Pri letalskih bojih pred obalo Severne Afrike je sovražnik 9. septembra izgubil pet lovskih letal.

Sovražna letala niso niti podnevi niti ponoči priletela nad nemško državno ozemlje.

piazza di Tobruk; sono stati inoltre soggetti ad efficaci attacchi accantonamenti di truppe a Marsa Matruk ed autocolonne nella zona delle oasi di Scivva. Bombardieri nazionali hanno centrato una nave mercantile britannica nei pressi di Tobruk. Apparecchi germanici hanno colpito un cacciatorpediniere nemico in navigazione ad est di Sollum. In combattimento aereo cacciatori tedeschi hanno abbattuto 5 velivoli »Hurricane«.

In Africa Orientale le nostre truppe dei settori di Uelchehit e Culquabert hanno sostenuto diversi scontri: l'avversario è stato dovunque respinto ed ha subito perdite.

te skupine je priletelo nad Ciper. Ta skupina bombnikov je odbila napad sovražnih nočnih lovcev, ki so hoteli preprečiti polet in bombe so zadele tudi pristaniške naprave v Famagosti. Večini naših bombnikov pa se je posrečilo presenetiti Hajfo in polna luna je osvetljevala vse važne naprave, zlasti pa skladišča olja, ki so jih letala bombardirala z rušilnimi in zažigalnimi bombami. Nastalo je mnogo eksplozij in požarov. Delovanje sovražnega letalskega topništva je bilo zelo živahno, toda našim letalom ni bila prizadejana nobena škoda. Ko so letala opravila svojo nalogo, so se oddaljila. Tudi iz velike daljave so se videli veliki požari in eksplozije, ki so si sledile.

Bolgarska vojska zmerom pripravljena

Poslanica predsednika bolgarske vlade bolgarski mladini

Sofija, 11. sept. AS. V svoji poslanici, namenjeni bolgarski mladini, je predsednik vlade Filov rekel, da mora biti Bolgarija s svojo hrabro vojsko zmerom pripravljena braniti svoje najvišje koristi in svete meje domovine. Filov je poudaril obsežnost nalog, ki se čakajo bolgarsko ljudstvo, čim bodo doseženi vsi narodni cilji. V dnevnem povelju na uradnike svojega ministrstva, je minister za javna dela najprej poudaril, da sovražniki nove Evrope ne izbirajo sredstev, da bi omajali skupnost evropskih narodov, potem pa poudaril, da sedanji dogodki dokazujejo, kako lažnive so vse

Anglija in Amerika ne moreta pomagati Sovjetom

To dejstvo je priznal Churchill v svojem govoru

Berlin, 11. sept. AS. Snočni nemški večerni tisk sarkastično piše o zadnjem Churchillovem govoru. »Börsen Zeitung« navaja iz Churchillovega govora tiste besede, s katerimi je poudaril, da bitka na Atlantiku še od daleč ni dobljena in je zato opozoril občinstvo, da naj si o poteku bitke za Atlantik ne ustvarja nobenih domnev. Glasilo nemških mornariških krogov poudarja, da boj proti angleškemu brodogradu od Severnega morja čez ves Atlantik traja že več mesecev z nezmanjšano silovitostjo. Vendar pa angleški listi vsak mesec objavljajo poročila svojih sodrudiakov, v katerih poudarjajo, da je nemško podmorniško brodogradje uničeno.

»Angriffe« omenja Churchillov govor ter pravi, da je Churchill sam opozoril, da ni treba preveč govoriti o njegovem sestanku z Rooseveltom. O tem sestanku se bo lahko govorilo več šele tedaj, ko bo politično in vojaško obzorje bolj čisto. »Nachttaugabe« povezuje v treh točkah vse tisto, kar je pomembno v Churchillovem govoru. Te tri točke pa so:

Il genetliaco dell'A. R. il Principe di Piemonte

La giornata di lunedì 15 corrente, ricorrenza del genetliaco dell'A. R. il Principe di Piemonte, dovrà essere celebrata con l'imbandieramento degli edifici pubblici.

Il personale degli Uffici pubblici dovrà osservare il normale orario di lavoro.

NORME SULLA — — —

Roštni dan Kr. Vis. Piemontskega princa

V ponedeljek 15. t. m. je rojstni dan Kraljeve Visokosti Princa Piemontskega. V praznovanje tega dne bodo na javnih poslopjih izobešene zastave.

Osebe javnih uradov opravlja ta dan službo kot navadno.

Eksc. Farinacci v Berlinu

Berlin, 11. septembra. AS. Minister Roberto Farinacci je včeraj obiskal vojaško bolnišnico v Berlinu, kjer se je prisrčno pogovarjal z nemškimi vojnimi ranjenci. Nato je obiskal fašistični dom, kjer ga je sprejel nadzornik fašistov v Nemčiji in tajnik berlinske organizacije fašistične stranke. V fašističnem domu se je poklonil pred žrtvenikom padlih.

Nato je Eksc. Farinacci odšel na italijansko veleposlaništvo, kjer mu je veleposlanik Dino Alfieri predstavil svoje sodelavce. Visokemu gostu na čast je bil prirejen sprejem v italijansko-nemški zvezi, na sprejemu pa je govoril minister Wüster, ki je poveljeval zmage osi in oba voditelja nove Evrope in sicer Duceja in Hitlerja.

Eksc. Farinacci se je zahvalil za prisrčni pozdrav. Zvečer je Eksc. Farinacci odpotoval v Italijo, pozdravil pa ga je na postaji državni tajnik za propagando Wüster, prav tako pa je bil na postaji tudi veleposlanik Alfieri z osebjem veleposlaništva in nadzornik fašistične stranke.

General Franco v Santanderju

Santander, 11. septembra. AS. General Franco je prišel v Santander, kjer si je ogledal dela, s katerimi popravljajo škodo, ki je nastala po ogromnem požaru v mestu. General Franco je obiskal razna industrijska in poljedelska središča, povsod pa ga je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo. V Santanderju je tudi pregledal mimohod raznih organizacij.

Portugalska gradi vojašnice

Lisbona, 11. sepfembra. AS. Z vladnim ukazom je bilo določeno, da je treba takoj zgraditi 23 novih vojašnic, povečati pa 39 vojašnic v Lisboni, na Azorih in v Madeiri.

Japonski admiral na Kitajskem

Sanghaj, 11. sept. AS. Semkaj je dopotoval admiral Koga Mineiki, ki je pred kratkim imenovan za vrhovnega poveljnika japonskega brodogradva v kitajskih vodah.

trditve Moskve, da je Rusija prvi delavski raj. Stvarnost pa dokazuje, da so Sovjeti naredili iz Rusije kraljestvo bede, trpljenja in nasilja. Vsem je jasen položaj Bolgarije v ogromni bitki, ki se sedaj bojuje na svetu: bolgarsko ljudstvo odkrito veruje v zmago Osi, ki je danes takorekoč že stvarnost. Zmaga Osi bo tudi zmaga Bolgarije. Voditelj mladinske organizacije »Branik«, Klepčev, je v svojih izjavah tisku poudaril, da se bo vsa bolgarska mladina včlenila v organizacijo, ki temelji na načelih mladinskih organizacij v Italiji in Nemčiji.

1. Anglija in Amerika ne moreta s svojo sedanjo skupno proizvodnjo uspešno pomagati Sovjetski Rusiji;

2. Boljševiške zahteve so tolikšne, da bi se morala Anglija popolnoma odpovedati ameriškim dobavam orožja v korist Rusiji;

3. če bi pozimi Amerika hotela resnično boljševike tako podpirati, kakor Angleže, tedaj bi morala ameriška proizvodnja biti tako zaposlena, z izdelovanjem orožja, da bi bila onemogočena sleherni proizvodnja za civilne potrebe.

Milan, 11. septembra. AS. »Corriere della Sera« objavlja odkritja o organizaciji angleške propagande v Ameriki. Angleška propaganda se zelo trudi, da bi vplivala na ameriško javno mnenje in pri tem uporablja dovoljena in prepovedana sredstva.

Isti list poudarja, da bi bilo zanimivo ugotoviti, koliko agentov in plačancev ima Stalin v Ameriki in koliko komunističnih celic dela v Ameriki po navodilih iz Moskve. Plutokratska in boljševiška propaganda spravlja ameriški narod nezavedno v vojno.

Norme sulla revisione degli autoveicoli, sul rilascio delle licenze di circolazione e sulle patenti di abilitazione alla guida

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, viste le proprie ordinanze 27 maggio 1941-XIX, n. 31, 31 maggio 1941-XIX, n. 33 e 8 agosto 1941-XIX, n. 80,

ritenuta l'urgente necessità di riordinare i servizi attinenti al controllo della circolazione con norme analoghe a quelle vigenti nelle altre province del Regno,

ordina:

Art. 1. La revisione annuale degli autoveicoli per l'anno 1942 è anticipata, e dovrà essere iniziata il 1 ottobre 1941 e completata entro il 30 novembre successivo.

Art. 2. Sono soggetti alla revisione di cui all'articolo precedente tutti gli autoveicoli dei quali è stato disposto il censimento con l'articolo 1 dell'ordinanza 31 maggio 1941-XIX, n. 33, ancorché sprovviste delle speciali licenze di circolazione previste agli articoli 5 dell'ordinanza 29 aprile 1941-XIX, n. 13 e 1 dell'ordinanza 8 agosto 1941-XIX, n. 80, appartenente sia a privati che ad enti pubblici, e muniti della targa di circolazione stabilita nell'ordinanza 27 maggio 1941-XIX, n. 31.

Art. 3. La revisione avverrà l'ordine di chiamata diramato dall'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato.

Dal 15 al 30 novembre 1941-XIX dovranno presentarsi all'ufficio stesso coloro che non avessero ricevuto la chiamata di cui al comma precedente.

Art. 4. In sede di revisione sarà rilasciata a ciascun autoveicolo una nuova licenza di circolazione, di tipo conforme a quello in vigore nelle altre province del Regno, in base all'uso a cui il veicolo è adibito, secondo le seguenti categorie:

- Autoveicoli ad uso privato:
 - autovetture per trasporto di persone;
 - motocicli e motocarrozzette per trasporto di persone e motocarrozzette per trasporto di cose fino alla portata di q.li 3;
 - autocarri per trasporto di cose;
 - rimorchi per trasporto di cose;
 - motocarri per trasporto di cose di portata superiore a q.li 3.
- Autoveicoli in servizio pubblico:

- autovetture in servizio pubblico da piazza munite di tassametro, autorizzate a sostare su strade ed aree pubbliche;
- autovetture in servizio di noleggio, munite soltanto di contachilometri;
- autobus per trasporto di viaggiatori e bagagli su linee urbane ed extraurbane in servizio pubblico, regolarmente concesse.

Le nuove licenze di circolazione saranno rilasciate dall'Alto Commissario, previa iscrizione in appositi registri in corrispondenza del numero di targa assegnato al veicolo.

Art. 5. A partire dal 1 dicembre 1941-XIX le licenze di circolazione non conformi alle prescrizioni di cui all'articolo precedente, sono revocate ad ogni effetto.

Art. 6. A partire dalla data di rilascio della nuova licenza di circolazione, ogni passaggio di proprietà, per atto tra vivi, degli autoveicoli deve essere denunciato all'Ufficio Motorizzazione Civile da colui al quale è trasferita la proprietà entro 15 giorni dalla data del trasferimento.

Lo stesso obbligo incombe all'erede o al legatario entro un mese dalla data del trasferimento di proprietà.

La denuncia è fatta per iscritto, in doppio originale ed in essa debbono essere riportati tutti i dati della licenza di circolazione.

La licenza di circolazione deve essere allegata alla denuncia.

L'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato prende nota sui propri registri del passaggio di proprietà e restituisce all'interessato la licenza di circolazione dopo avervi annotato il trasferimento che ha formato oggetto della denuncia.

Se il passaggio di proprietà importa cambiamento di provincia, si fa luogo anche al cambiamento della targa.

L'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato in questo caso oltre ad annotare il passaggio di proprietà nell'apposito registro, iscrive il nuovo numero di immatricolazione e dà contemporaneamente comunicazione dell'avvenuto cambiamento alla Prefettura presso la quale l'autoveicolo era immatricolato precedentemente.

È fatto altresì obbligo al proprietario di un autoveicolo di denunciare nel termine di giorni 20 all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato ogni cambiamento di residenza.

I contravventori alle disposizioni del presente articolo sono puniti con una ammenda da 100 a 300 L. Il documento di circolazione è provvisoriamente ritirato e non potrà essere restituito se non in seguito all'adempimento delle formalità del presente articolo.

Art. 7. Le fabbriche costruttrici di autoveicoli o di carrozzerie ed i rappresentanti di esse, le officine di riparazioni per autoveicoli che impiegano più di 10 operai, non sono soggetti all'obbligo della licenza di circolazione per gli autoveicoli che facciano circolare all'esclusivo scopo di prova, guidati da un loro dipendente. Questi autoveicoli debbono portare nella parte posteriore una targa di riconoscimento con la scritta in carattere rosso «Prova», che è concessa dall'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato con un certificato che ne attesta il rilascio e ne autorizza l'uso.

Chi adibisce un autoveicolo munito di targa di prova ad uso differente, trasportando persone

non interessate alla prova o merci, in luogo di carichi di esperimento, è punito con l'ammenda da L. 50 a L. 500. La targa è inoltre ritirata.

Art. 8. A partire dal 1 dicembre 1941 tutte le patenti di abilitazione alla guida di autoveicoli sono revocate ad ogni effetto. I titolari delle patenti di cui sopra possono richiedere all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato, entro tale termine, la convalida delle medesime, che sarà eseguita mediante rilascio di una nuova patente di tipo conforme a quello in vigore nelle altre province del Regno, secondo la seguente classificazione:

- Patente di I° grado che autorizza alla guida di automobili e di autocarri per uso proprio;
- Patente di II° grado che autorizza alla guida di automobili ed autocarri per uso proprio o di terzi;
- Patente per motocicli, motocarrozzette, motocarrozzine e motocarri;
- Patente di III° grado per la guida:
 - di autovetture in servizio pubblico da piazza e da noleggio;
 - di autotreni (autocarri con rimorchio);
 - di autocarri in servizio pubblico limitatamente alle linee che verranno indicate sulla patente stessa.

Le nuove patenti di guida saranno rilasciate dall'Alto Commissariato e saranno iscritte in apposito registro.

Art. 9. Con successiva ordinanza sarà determinato l'ammontare delle tasse annuali di circolazione per autoveicoli e di quelle di vidimazione annuale delle patenti, che saranno corrisposte a partire dal 1 gennaio 1942.

Art. 10. A partire dal 1 ottobre 1941 i collaudi e le revisioni degli autoveicoli e gli esami dei conducenti saranno eseguiti per tutta la provincia di Lubiana da una commissione composta da un ingegnere dell'Alto Commissariato — Ufficio Motorizzazione Civile e da un ingegnere della Divisione Tecnica dell'Alto Commissariato (Divisione V). Per le operazioni di cui sopra gli interessati sono tenuti a corrispondere le medesime tasse, ed a versare alla commissione le medesime indennità vigenti nella provincia di Lubiana all'atto della pubblicazione della presente ordinanza, con le modalità stabilite dall'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato.

Art. 11. Ogni autoveicolo che, posteriormente all'effettuazione della revisione di cui alla presente ordinanza, subisce il cambio del motore con altro di diverso tipo o di diversa potenza, o la variazione del tipo di carrozzeria, o comunque subisce modificazioni delle caratteristiche indicate nel documento di circolazione, deve essere sottoposto a nuova visita e prova da parte della commissione di cui all'articolo 10.

Chiunque circoli con veicolo non corrispondente alle caratteristiche indicate nel documento di circolazione è punito con l'ammenda da L. 1000 a L. 5000. L'autoveicolo è soggetto a sequestro presso la polizia.

Il proprietario non potrà ottenere la restituzione fino a quando non siano state soddisfatte la pena pecuniaria ed il rimborso delle spese di custodia.

Art. 12. Le attribuzioni finora spettanti all'Autorità di Polizia, ai Capitani distrettuali, nonché a singole Divisioni dell'Alto Commissariato per la tenuta di registri degli autoveicoli ammessi alla circolazione, passano, a partire dal 1 ottobre 1941-XIX all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato.

Ferma restando la speciale competenza agli organi e per i casi previsti al secondo comma dell'articolo 3 dell'ordinanza 12 luglio 1941-XIX, n. 65, spetta esclusivamente all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato di rilasciare le speciali licenze di circolazione previste alle ordinanze 29 aprile 1941-XIX, n. 13, 12 luglio 1941-XIX, n. 65 e 8 agosto 1941-XIX, n. 80.

Il proprietario non potrà ottenere la restituzione fino a quando non siano state soddisfatte la pena pecuniaria ed il rimborso delle spese di custodia.

Art. 12. Le attribuzioni finora spettanti all'Autorità di Polizia, ai Capitani distrettuali, nonché a singole Divisioni dell'Alto Commissariato per la tenuta di registri degli autoveicoli ammessi alla circolazione, passano, a partire dal 1 ottobre 1941-XIX all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato.

Ferma restando la speciale competenza agli organi e per i casi previsti al secondo comma dell'articolo 3 dell'ordinanza 12 luglio 1941-XIX, n. 65, spetta esclusivamente all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato di rilasciare le speciali licenze di circolazione previste alle ordinanze 29 aprile 1941-XIX, n. 13, 12 luglio 1941-XIX, n. 65 e 8 agosto 1941-XIX, n. 80.

Il proprietario non potrà ottenere la restituzione fino a quando non siano state soddisfatte la pena pecuniaria ed il rimborso delle spese di custodia.

Art. 12. Le attribuzioni finora spettanti all'Autorità di Polizia, ai Capitani distrettuali, nonché a singole Divisioni dell'Alto Commissariato per la tenuta di registri degli autoveicoli ammessi alla circolazione, passano, a partire dal 1 ottobre 1941-XIX all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato.

Ferma restando la speciale competenza agli organi e per i casi previsti al secondo comma dell'articolo 3 dell'ordinanza 12 luglio 1941-XIX, n. 65, spetta esclusivamente all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato di rilasciare le speciali licenze di circolazione previste alle ordinanze 29 aprile 1941-XIX, n. 13, 12 luglio 1941-XIX, n. 65 e 8 agosto 1941-XIX, n. 80.

Il proprietario non potrà ottenere la restituzione fino a quando non siano state soddisfatte la pena pecuniaria ed il rimborso delle spese di custodia.

Art. 12. Le attribuzioni finora spettanti all'Autorità di Polizia, ai Capitani distrettuali, nonché a singole Divisioni dell'Alto Commissariato per la tenuta di registri degli autoveicoli ammessi alla circolazione, passano, a partire dal 1 ottobre 1941-XIX all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato.

Ferma restando la speciale competenza agli organi e per i casi previsti al secondo comma dell'articolo 3 dell'ordinanza 12 luglio 1941-XIX, n. 65, spetta esclusivamente all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato di rilasciare le speciali licenze di circolazione previste alle ordinanze 29 aprile 1941-XIX, n. 13, 12 luglio 1941-XIX, n. 65 e 8 agosto 1941-XIX, n. 80.

Il proprietario non potrà ottenere la restituzione fino a quando non siano state soddisfatte la pena pecuniaria ed il rimborso delle spese di custodia.

Art. 12. Le attribuzioni finora spettanti all'Autorità di Polizia, ai Capitani distrettuali, nonché a singole Divisioni dell'Alto Commissariato per la tenuta di registri degli autoveicoli ammessi alla circolazione, passano, a partire dal 1 ottobre 1941-XIX all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato.

Ferma restando la speciale competenza agli organi e per i casi previsti al secondo comma dell'articolo 3 dell'ordinanza 12 luglio 1941-XIX, n. 65, spetta esclusivamente all'Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato di rilasciare le speciali licenze di circolazione previste alle ordinanze 29 aprile 1941-XIX, n. 13, 12 luglio 1941-XIX, n. 65 e 8 agosto 1941-XIX, n. 80.

Italianščina brez učitelja

Nedoločnik s predlogom (dalje).

S predlogom „da“.

1. Predlog „da“ stoji pred nedoločnikom predvsem za glagola „essere“ in „avere“, ko izražata željo ali zapoved; v slovenščini imamo enako rabo. — Primeri: Che c'è da fare — kaj je storiti? Non hai da dirgli niente — nimaš mu kaj reči. Non c'è nulla da dire — ni kaj reči.

2. Isto se godi za glagoli däre (dati), ricevere (prejeti), proporre (predlagati) itd. — Primeri: Per la prossima volta vi do da studiare... — za prihodnjikrat vam dam učiti se (= vam naročam, da se naučite...). Non ho ricevuto niente da leggere — nisem dobil nič branja.

3. Predlog „da“ se rabi z nedoločnikom tudi takrat, kadar se da nedoločnik nadomestiti z odvisnim (stranskim) stavkom, ki bi se mogel uvesti s: „tale che“ ali „in modo che“ ter nadaljevati s: „possiamo“ oziroma „dobbiamo“ (= takšen da, tako da... moremo, moramo...). Primeri: Credere alla sincerità di un nemico è una cosa da ridere — verjeti sovražnikovim iskrenosti je smešna stvar („una cosa da ridere“ bi lahko izrazili namreč tudi takole: „una cosa tale che dobbiamo ridere“ — takšna stvar, da se moramo smejati). Una casa da vendere — hiša na prodaj (= una casa tale che possano venderla — takšna hiša, da jo morejo prodati).

4. Nedoločnik se rabi s predlogom „da“ tudi za nekaterimi pridevniki, samostalniki in glagoli, ki sami po sebi zahtevajo „da“. — Pridevniki: buono da mangiare — dober za jed, difficile da tradurre — težavno prevesti, sicuro da on essere trovato — varen, da ga ne najdemo itd. — Samostalniki: Acqua da lavare — voda za umivanje, salotto da ricevere — sprejemnica itd. — Glagoli: astenersi da fare qualche cosa — vzdržati se, da česa ne narediš; avere da fare — morati nekaj narediti; dispensare da fare — razrešiti, oprostiti koga, da česa ne naredi itd.

Morebiti vam je pri zgornjih primerih prišlo na misel, da se v slovenskem pogovornem jeziku „da“ pod tujim vplivom docela nepravilno izraža z „z a“: non ho ricevuto niente da leggere — nisem dobil nič za brati, una casa da vendere — hiša za prodati, buono da mangiare — dober za jesti, acqua da lavare — voda za umivati, avere da fare — imeti za storiti, in podobno. Kakor se tega neplepega izražanja izogibljamo, tako nam vendarle lahko pomaga, ker nam v večini primerov pové, da nam je rabi v italijanščini predlog „da“.

S predlogom „a“ (ad).

1. Predlog „a“ stoji pred nedoločnikom za glagoli, ki izražajo smer gibanja proti nekemu cilju, ter nadomešča tako slovenski name-nilnik. — Primeri: Vado a mangiare — grem jest, corro a bere — tečem pit, vado a dormire — grem spat.

2. Predlog „a“ se rabi nadalje za vsemi glagoli, ki se vežejo s tretjim sklonom in pomenijo: a) prepričevanje, izpodbujanje, siljenje; b) persuadere a — prepričati, incitare a — izpodbujati, invitare a — povabiti, costringere a —

Art. 13. Nulla è variato per quanto riguarda il procedimento contravvenzionale per infrazioni alle norme sulla circolazione automobilistica finora in vigore, e la competenza della R. Questura e dei Commissariati distrettuali a giudicare ed applicare le ammende.

Il ritiro delle patenti e delle licenze di circolazione è invece di competenza dell'Alto Commissariato, cui dovranno essere segnalate tutte le infrazioni accertate alle norme della presente ordinanza e delle altre richiamate.

Art. 14. La presente ordinanza entra in vigore dalla data della sua pubblicazione nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana.

Lubiana, 10 settembre 1941-XIX.

L'Alto Commissario
per la provincia di Lubiana:
Emilio Grazioli.

Gospodarstvo

Duce je odredil premije za povzdigo kmetijstva

Rim, 10. sept. Duce je dal ministru za kmetijstvo in gozdove navodila, da bo v kmetijskem letu 1941-1942, ki se sedaj začneja dana državna premija 200 lir za vsak hektar zemlje, ki bi se na novo uporabil za setev pšenice, rž in ječmena. Ministrstvo za kmetijstvo in gozdove bo po svojih organih prepričalo o površinah, ki so bile porabljene za navedene vrste žita in bo izplačalo pripadajočo premijo.

Premija bo izplačana obdelovalcem, pa naj bodo oni sami lastniki, ali najemniki ali porabniki, ali polkmeti ali pa soobdelovalci, slednjima dvema skupinama po njih odnošni kvoti udeležbe pri donosu.

Poleg tega je Duce odredil, da bo za jaro žito, proizvedeno v letu 1942 dovoljeno zvišanje cene za 40 lir pri met. stotu v južni Italiji in na otokih, dočim znaša ta premija 20 lir pri met. stotu v ostalih krajih Italije. Ta dodatek bo dodan ceni žita k skupnim vsotam obremen k cenam za pospešeno pridelka in drugim, do katerih bo imel pridelovalec pravico.

V dopolnilne nastitve ukrepov bodo ob primernem trenutku določene cene žita za prihodnje leto na osnovi proizvajalnih stroškov, tako da bo z njimi zavarovana nagibnost k kulturi in primeren dobiček za producenta. S temi določitvami je

sedaj naloga in dolžnost kmetovalcev, da »sejejo veliko in dobro«.

Končno se z drugo uredbo ministrstva za kmetijstvo in gozdove uvedena odstopanja od splošne prepovedi gojitve na trdnih nepogozdenih zemljiših zaradi vodnogeoloških obveznosti, na osnovi sklepa pristojne pokrajinske komisije.

Dela na velesejmu napredujejo

Ljubljanski velesejem, ki se bo začel 5. oktobra letos, bo gotovo prekašal vse dosedanje prireditve zaradi tega, ker so postavljeni stalni velesejmski paviljoni, zaradi česar bo pridobil tudi mesto Ljubljana. Skoro vsi paviljoni za razstave so že dodelani in se lepo odražajo v zelenju Tivolija.

Ko se delo na paviljoni dokončuje, prihajajo že vagoni z razstavnim blagom in blago tudi že prevažajo s postaje na razstavne prostore. Kajti velesejem bo dobil železniški tir, ki ga bo vezal z glavno progo, Ta zvezna tirga bo dvo-tirna.

Posebno zanimiva bo razstava prometnega ministrstva, katero prirejajo. Obiskovalci bodo takorekoč z roko lahko občutili napredek, ki je bil dosežen na železniškem polju v zadnjih časih. Razstavljeni bodo: elektromotor, stroj aerodinamičnih linij, jedilni voz in tovorni voz, zgrajena iz aluminija in poseben vagon za predelavo ginja.

Napredek italijanskih železnice bo viden tudi v veliki plastiki železniške postaje v Benetkah, ki bo razstavljena v paviljonu železniškega ministrstva. Ta plastika bo pokazala dovršeno delo, ki se bo zrcililo v vodah Velikega kanala v Benetkah. Z gradbo tega postojnega poslopja, ki bo v skladu z beneško arhitekturo, bo rešen ne-lahak problem tako s tehničnega kot s arhitektonskega vidika.

Posebna točilnica bo značilna za paviljon, ki je namenjen razstavi vin iz raznih italijanskih pokrajin.

Ministrstvo za javna dela je poslalo v Ljubljano pokrajino svoje delegate, ki proučujejo vprašanja javnih del pri nas in organizirajo razstavo dela, ki ga je na tem polju opravila Italija.

Po svoji tradiciji bo Nacionalna ustanova za turizem tudi sodelovala na velesejmu in s tem delala propagando za obisk Italije, katero naj bi Slovenci vedno bolj spoznavali.

Državna ustanova za enciklopedijo Treccani bo razstavljala svoje proizvode in material.

prisiliti, obbligaré a — primorati, stimoláre a — izpodbosti, b) pripravljane k čemu ali pa odpo-dovodvanje: preparáre a — pripraviti se, mettersi a — lotiti se, decidersi a — odločiti se, esitare a — oklevati, rinunciare a — odreči se, itd.

3. Predlog „a“ se rabi še za naslednjimi glagoli: badare — pobrigati se, cominciare — začeti, continuare — nadaljevati, pensare — misliti, gungere — dospeti, doseči.

4. Predlog „a“ se rabi tudi za pridevniki kakor: attento a — pazljiv, adatto a — pripraven, avverso a — nasproten, abituato a — vajen, disposto a, preparato a, pronto a — pripravljen, contrario a — nasproten, occupato a — zaposlen, impegnato a — zadržan itd.

5. Predlog „a“ se rabi tudi za: il primo a — prvi, l'ultimo a — zadnji.

6. Naposled se rabi predlog „a“ tudi v okrajšanih stavkih: A sentir lui, diréste che è innocente — če slišite njega, bi rekli, da je nedolžen.

Z vezniki.

Poleg navedenih predlogov se rabijo tudi vezniki v zvezi z nedoločnikom, tako: per (za), oltre a (ne samo, da; razen), anziché (preden, rajši kakor) itd. (Prim. tudi 3. točko v našem 83. nadaljevanju.) — Z vsem tem si Italijan krajša izražanje.

Nekaj primerov.

Cominciavo a tradurre in italiano una lettera d'affari. Non ho danaro da pagare il conto. Il tribunale lo condannò a pagare 500 lire di multa. Invano lo eccitavo ad avere coraggio. Non mi posso risolvere a partire senza mio fratello. Ho stentato molto ad imparare il francese. Non riuscirai mai a parlare bene questa lingua. Vi dovete rassegnare a pagare. Corro ad avvertire la zia. Io m'affrettai a scrivere al direttore tutto l'accaduto. Chi ha fatto una promessa è obbligato a mantenerla. Mio padre gli dava da scrivere. Egli è da temere. Questo non è da biasimare. Era il primo a gettarsi sul nemico.

Berilo.

Il véro matemático.

— Cára mia, dice il signór António, rivolto alla moglie, còi témpi ché corrono non si può andar avanti. I prézzi raddoppiano, mentre lo stipendio rimane lo stesso. Come si fa a risolvere oggiógiorno il difficile probléma della vita?

Il piccolo Luigi interrompe il babbo, tralasciando di giocare:

— Senti, babbino, se me lo scrivi sopra un pezzó di carta questo probléma, domani pregherò il maestro di risolverlo! E' tanto brávo, sái, in matemática... e li risolve tutti!

Pripombe:

1 ves stavek prevedemo samo s: sedanjimi. — 2 gerundio prevedemo s stavkom: in preneha z... — 3 zaimek se nanaša na „questo probléma“ in ga torej podaja. — 4 predlog z nedoločnikom nadomešča stranski stavek, ki ga začnimo: naj ga...

Tudi druga ministristva še pripravljajo razstavo in bodo o njih obvestila vodstvo velesejma.

V gradbenem oziru je paviljon Fiata skoro dograjen. Posebno razstavo pripravljajo Združene jadranske ladjedelnice, nadalje bo znana trdka Ansaldo razstavila velik motor, ki bo v polnem pogonu za ves čas velesejmske prireditve.

Od dneva do dneva se bolj polnijo razstavni prostori in sejem, ki bo v znaku rimske veličine liktorskega fastija, bo večji kot prejšnje prireditve ne samo radi raznolikosti razstavljenega blaga in velikega števila obiskovalcev, temveč tudi v znaku plodonosne usmeritve dela italijanske Slovenije.

Vpis novih 5% devetletnih bonov

Da bi se pokrile potrebe vojnega financiranja je s kraljevim dekretom, ki bo objavljen v rimskem uradnem listu dovoljena nova emisija zakladnih bonov na devet let, ki so popolnoma enaki v pogojih bonom iz februarja 1940 in 1941. (Donos bonov je znašal leta 1940 v gotovini 9.907 milij. lir, dočim je znašal donos leta 1941 v gotovini 15.248 milij. lir, 3.600 milij. pa je bilo vplačanih s konverzijo.) Tudi novi boni imajo vse ugodnosti dosedanjih bonov. Za vpis novih bonov je mogoče porabiti tudi bone, ki zapadejo 1943, 1944 in 1949 in februarja 1950 in vrednostne papirje na pri-nosnika: 3,5% posojilo iz let 1902 in 1906, vračljivega posojila 3,5% in 5% posojila iz leta 1936.

Vpis bo odprt od 15. do 30. septembra in je zbiranje poverjeno konzorciju ustanov, kateremu predseduje guverner Italijanske banke.

Emisijski tečaj novih devetletnih bonov je 97,50%.

Prodaja avtomobilov in njih delov inozemcem je v Italiji prepovedana. Iz Rima poročajo, da je uradni list objavil uredbo z zakonsko močjo, po kateri je v „ojnem času prepovedano odtujevati avtomobile in njih sestavne dele tujim državljanom in pravnim osebam. Prefekturi in uradi javnega avtomobilskega registra ne morejo za to dati dovoljenj. Kazni so določene do 6 mesecev zavora in od 500 do 10.000 lir v denarju. Vojno ministrstvo pa lahko dvoli posamezne izjeme. Dekret je stopil v veljavo dne 10. septembra.

Reka — važno izhodišče za madžarsko trgovino. Neka madžarska velebanka in reški trgovski krogi se pogajajo za pretvoritev Madžarske paroplovne družbe Reka—Levanta. Sedež nove družbe bi bil Reka, polovico glavnice bi imeli Italijani, polovico pa Madžari. Družba bo delovala zaenkrat v Jadranskem in Jonskem morju, po možnosti tudi v pristaniščih Egejskega morja. Družba namerava urediti tovorni avtomobilski promet med Budimpešto in Reko.

Nemška trgovska šola v Zagrebu. V Zagrebu se pripravlja sprememba obstoječe zasebne nemške mešanske šole s pravico javnosti v nemško-hrvatsko trgovsko šolo. Če se bo prijavilo dovolj učencev, bi se prvi razred te šole odprl že te jeseni.

Zagrebski velesejem. Od sobote do torka opoldne je zagrebski velesejem obiskalo 150.000 ljudi. Izmed inozemskih udeležb je največja italijanska. kajti skupno razstavlja na zagrebskem velesejmu 405 trdk, od teh je 184 hrvatskih, 89 italijanskih, 61 nemških, 23 madžarskih, 14 holandskih, 12 češkomoravskih, 1 francoska in 1 bolgarska. Največ trdk razstavlja stroje: 78, tekstilne proizvode 56, kmetijske proizvode in stroje 42 itd.

Vse, ki žele obiskati zagrebski sejem, opozarjamo, da dobe potrebne informacije in prijavnice pri hrvatskem konzulatu v Ljubljani, Prešernova ulica 54-I, in pri potovalni pisarni CIT na Tyrševi cesti 11.

Uspeh bratislavskega velesejma. Prireditelj 21. bratislavskega velesejma se je zaključila ugodno. Bilo je 160.000 obiskovalcev, dočim je lani prireditelj obiskalo samo 140.000 oseb. Promet je znašal 86 (lani 30) milijonov kron.

Odkritja nemške policije v bivšem angleškem poslanstvu v Belgradu

Berlin, 11. septembra. AS. Nemška policija je v Belgradu odkrila nove dokaze o zločinskem delovanju angleškega diplomatskega zastopstva na Balkanu, zlasti pa v Belgradu. Policija je v Belgradu v prostorih bivšega angleškega poslanstva odkrila veliko količino eksplozivnih sredstev. Iz angleškega poslanstva in iz angleškega konzulata v Belgradu so iz tajnih sob odnesli policijski organi mnogo orožja in zabojev avtomatičnega strelna. Zlasti mnogo je bilo eksplozivnih sredstev, s katerimi bi naj uničevali prometne zveze ali pa industrijske naprave. Zanimivo je, da so o tem slikih odkritjih pisali tudi bolgarski listi, kar priča o tesnem sodelovanju bivših angleških diplomatskih zastopstev v Belgradu in v Sofiji. Pri preiskavi so ugotovili soudeležbo pri teh pripravah ameriškega konzula Ramkinga, ki je ob begu angleškega poslanika Campbella iz Belgrada, prevzel vse to gradivo v varstvo in ga skril.

Velik dovoz rib na Portugalsko

Lisbona, 11. sept. AS. Portugalska pristanišča so obveščena, da bodo takaj pripeljali z Nove Zemlje 75.000 stotov rib. Istočasno so bile portugalske oblasti obveščene, da čaka na Novi Zemlji še 275.000 stotov rib na izvoz na Portugalsko.

Slaba žetev na Portugalskem

Lisbona, 11. sept. AS. Po podatkih raznih kmetijskih združenj in žitnih tvrdk postajajo žetve na Portugalskem v zadnjih letih vedno slabše. Tako je bila žetev v l. 1940 za 50% slabša od žetve v l. 1939.

Vihar v južni Španiji

Malaga, 11. septembra. AS. Pokrajino Malago

Proslava 300 letnice Nove Štife

Nad 3000 ljudi se je udeležilo cerkvenih slovesnosti

Ribnica, 9. septembra.

Ze v soboto so vabili novoštitfki zvonovi pobožne romarje k proslavi 300 letnice, odkar so posvetili cerkev Marije Vnebovzete. V nedeljo jutraj je bil shod tretjerednikov s pridigo in sv. mašo, katero je daroval voditelj tretjega reda g. o. Odilo. Shoda se je udeležilo kljub zgodnji jutranji uri toliko ljudi, da so morali mnogi ostati zunaj cerkve. — Ko se je pa približala slovesna deseta sv. maša, je bilo na prijaznem hribočku že polno ljudi. Ob 11 je stopil na leco g. o. Odilo in v kratkih besedah orisal zgodovino novoštitfske božje poti.

Začetek pravih slovesnosti pa je bil v nedeljo zvečer ob pol sedmih. Nad 3000 Slovencev in Slovenk se je zbralo pri Mariji, da ji izkaže ponovno svojo ljubezen in zahvalo za vse prejete dobrate.

Slovesnost se je pričela s procesijo, katero je vodil č. o. provincial g. dr. Gracijan Heric. V procesiji se je uvrstilo nad 2000 ljudi z godbo. Ko se je procesija z Najsvetejšim ustavila pri oltarčku, postavljenem pred samostanom oo. frančiškanov, je stopil na prižnico, ki je bila v ta namen pripravljena pod stoletno lipo, g. o. Odilo, ki je po kratkem nagovoru pozval ljudstvo k obnovitvi krstne obljube. Nad 3000 svečk je zagorelo nad 3000 desne se je dvignilo, nad 3000 grl je jasno in razločno izgovarjalo besede krstne obljube. Nato se je procesija vrnila v cerkev, kjer je bil še blagoslov z Najsvetejšim. Po končani večerni pobožnosti je ljudstvo odhitelo na svoje domove,

mnogi pa so ostali vso noč pred Marijinim oltarjem.

Na praznik Marijinega rojstva žal nismo imeli lepega sončnega dne. Toda tudi dež ni oplašil naših romarjev. Pač so se nekateri, ki so prečuli noč pri Mariji novoštitfski, vrnili po zgodnji sveti maši domov zaradi opravkov, a prihiteli so drugi, celo z vlakom iz Ljubljane in Kočevja.

Prisrčen je bil sprejem prežviženega g. škofa dr. Gregorja Rožmana. Zbralo se je ljudstvo, godba in dekleta in fantje v narodnih nošah. Ko je privozil avto z g. škofom, je godba zaigrala in množica je vzklikala vladiki. Pri pozdravu mu je dekle v narodni noši izročila šopek nageljnov in vrtnic z zelenim asparagusom. Ljudstvo je sprejelo gospoda škofa v cerkev, kjer je imel ob pol enajstih nagovor. Cerkev je bila tako polna, da je v njej kar valovilo, a je kljub temu jih moralo mnogo ostati zunaj na dežju. Tudi prežvišeni g. škof je v svoji pridigi po kratkem orisu zgodovine cerkve pozval zbrane in z njimi vse slovensko ljudstvo k molitvi, pokori in spreobrnjenju. Obrnil se je na vse stanovse, vse sloje ter jih pozval k pravemu resničnemu krščanskemu življenju.

Po pridigi je bilo darovanje, nato pa sveta maša, katero je daroval prežvišeni.

Popoldanska zaključna slovesnost se je pričela ob treh. Zopet je stopil na leco g. o. Odilo. Sledile so pete litanije Matere božje, katere je opravil prežvišeni g. škof. Ljudsko petje je vodil s prižnice p. Odilo. S slovesnim blagoslovom je bila slovesnost končana.

Letošnji ljubljanski velesejem bo nad vse zanimiv

Poseben železniški tir do velesejma

Pred nedavnim smo poročali o hitrem napredovanju vseh gradbenih del na velesejmu, zlasti pa o nagli dograditvi glavnih razstavnih paviljonov in o urejanju notranjega odprtega razstavišča. Medtem, ko bo letošnji velesejem dostojno predstavil vso gospodarsko in poljedelsko produktivno sposobnost Ljubljanske pokrajine, bo pa hkrati Ljubljanski pokrajinski pokazal v smiselni ureditvi vso veliko italijansko industrijo, ki je zlasti v zadnjih letih pod modrim vodstvom izredno napredovala.

Industrijski izdelki seveda ne obsegajo le drobnih množinskih izdelkov, ampak še zlasti posebne velike naprave, kakor stroje, prometna sredstva itd. Prav v prometu je Italija v vsej Evropi dosegla vodstvo glede elektrifikacije železnic, saj je s smoteno in na veliko izpeljano elektrifikacijo bilo v zadnjih letih omogočeno, da je velik del italijanskih železnic bil elektrificiran, kar pomenja za avtarkijo italijanskega Imperija izredno gospodarsko korist. Vzporedno z elektrifikacijo železniških prog se je razvila v Italiji tudi odlična in tudi drugod po svetu vodilna industrija električnih lokomotiv in električnih pogonskih vagonov. Ta industrija bo svoje najodličnejše izdelke razstavila tudi na Ljubljanskem velesejmu. Tako bosta razstavljena poleg električnih pogonskih voz tudi jedilni in tovorni voz, zgrajena iz aluminija.

Seveda teh velikih železniških lokomotiv in vagonov ne bi bilo mogoče spraviti brez velikih težav na razstavišče. Treba je bilo najti drugo rešitev, ki bo hkrati izredno služila tudi vsem drugim razstavljalcem, ki bodo hoteli razstaviti obsežnejše razstavne predmete. Te dni, najkasneje pa prihodnji teden, bodo začeli graditi posebno dvotirno progo, ki bo vezala razstavišče na velesejmu z glavno železniško dvotirno progo, ki vodi mimo Tivolija. Začasna proga se bo odcepila na desno od sedanjega prelaza ob glavnem vhodu v Tivoli in bo vodila v Latermanov dvorod, položena bo skozi po Latermanovem dvorodu in bo vodila ob dosedaj na novo zgrajenih velesejskih paviljonih na stari veselični prostor, kjer so bili svoj čas tobogan in podobne naprave.

Ko bo proga položena, bodo speljali po tem začasnem tiru dva vlaka. V enem bodo večino lokomotive in vagoni, ki bodo prišli na razstavo, drugi pa bo iz tovornih vagonov z drugim razstavnim blagom. Ko bodo vagoni razloženi, jih bodo potegnili nazaj na glavni tir in nato obira otmaknili. Tako bo postal ves čas velesejma Latermanov dvorod prost za osebnim promet. Ko bo velesejem zaključen, bo tir začasno položen zopet v toliko, da bodo razstavljene lokomotive in drugo blago odpeljali, nakar bo dokončno odstranjen.

Dodatni deleži riža in testenin za težake

Ljubljana, 11. septembra.

Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino je sklenil, da bodo nekatere vrste težakov dobivale večji delež testenin in riža kot drugo prebivalstvo. Tvrde, ki zaposlujejo take delavce, so jih že naznanile mestnemu preskrbovalnemu uradu, ki je že tudi pripravil dodatne nakaznice za ta živila.

Mestni preskrbovalni urad ljubljanski vabi vse one tvrdke, ki so naznanile težke delavce zaradi dodelitve dodatnih kart, naj pošljejo same po te karte v sobo št. 3 v II. nadstropju Mestnega doma v soboto, 13. t. m., med uradnimi urami od 8. do 13.30. — Tvrde morajo dobiti dodatne karte razdeljene med svoje za težke prijavljene delavce po pisemnih navodilih, ki jih bodo dobile obenem s kartami.

Obvezno cepljenje proti davici v Ljubljani

Obvezno cepljenje proti davici, odredeno z odlokom Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino, bo v Ljubljani od 16. septembra do 18. oktobra 1941.

Cepljenje obstoji iz treh podkožnih vbri-zgov v dveh presledkih po 14 dni.

Cepljenje bo:

v Mestnem domu: prvič 16. septembra, drugič 30. septembra, tretjič 14. oktobra;
v ljudski šoli Bežigrad: prvič 17. septembra, drugič 1. oktobra, tretjič 15. oktobra;
v ljudski šoli v Mostah: prvič 18. septembra, drugič 2. oktobra, tretjič 16. oktobra;
v ljudski šoli na Viču: prvič 19. septembra, drugič 3. oktobra, tretjič 17. oktobra;
v Mestnem domu: prvič 20. septembra, drugič 4. oktobra, tretjič 18. oktobra.

Cepljenje bo vsak dan ob 16.30.

Starši morajo k temu cepljenju pripeljati vse nad 18 mesecev stare otroke, ki še ne hodijo v šolo in tudi tiste, ki bodo letos začeli hoditi v šolo. Še necepljeni otroci, ki so že lani hodili v šolo, bodo cepljeni med šolskim letom.

Cepljenje je obvezno za vse otroke, razen za one, ki so bili cepljeni lanske leto, in tudi ne za one, ki bodo po presoji ravnatelja Higienškega zavoda ali zdravnikov mestnega fizikata oproščeni zaradi bolezni.

Starši cepljenih otrok dobe o opravljenem trikratnem cepljenju pismeno potrdilo. Tako potrdilo lahko dobe na mestnem fizikatu tudi starši onih otrok, ki še niso prevzeli potrdila za lani opravljeno cepljenje. Potrdilo o opravljenem cepljenju proti davici bo v prihodnje potrebno tudi za vse otroke, ki bodo prosili za sprejem v zavetišča, počitniške kolonije itd.

Opozarjamo, da je cepljenje proti davici po čl. 10. navedenega odloka obvezno ter bodo

starši in druge osebe, ki imajo očetovsko skrbstvo nad otroki, kaznovani z globo do 1000 lir zaradi prekršitve te odredbe.

Razglednica je stara komaj 50 let

Te dni praznuje razglednica 50. letnico svojega obstoja. Človek, ki jo je prvi začel uporabljati, še živi in svojega izuma, kakor še precej drugih izumiteljev, ni vnovčil. Ostal je še nadalje skromen uradnik in kot tak uživa majhno pokojnino. Je to sedaj 81. letnik starček Dominik Piazza, knjigovodja v Marseilleu. L. 1801 je prišel na to genialno misel ter je svojemu prijatelju, ki je živel v Argentini, in je imel silno domotožje po domovini, poslal več slik iz rojstnega mesta. Da bi prihranil na pošti, je dal vse slike natisniti na karton v obliki dopisnice. Njegovemu primeru so sledili še drugi in se je tako pričela širiti razglednica po celem svetu.

Soldati del Corpo di Spedizione Italiano in Russia tra le popolazioni delle zone conquistate. — Vojaki italijanskega zbora v Rusiji med osvobojenim ljudstvom.

Sport

Prvi dan pokrajinskega plavalnega prvenstva

V izvedbi plavalne sekteje SK Ilirije se od večeraj s trodnevni programom nadaljuje prvenstvo, ki se je pričelo prav za prav že zadnjič s skoki v vodo. Kot prvič je tudi tokrat to samo oficioelno klubsko prvenstvo samih Ilirijancev. Plavalci so s prireditelji sicer nekoliko kasni, toda večeraj jim je bilo vreme kljub temu naklonjeno in tudi voda v tekmovalnem bazenu ni bila premrzla. Na kopališču se je zbralo do petih popoldne približno 200 gledalcev, ki so z zanimanjem sledili teknam. Tekmovati so pričeli na 100 m prosto gospodje. Prijavljenih je bilo 20, tako, da so morali plavati v dveh izločilnih skupinah. I. Predtek: 1. Jovanovič 1:13.5, 2. Andolšek 1:15, 3. Vlahi 1:17.6, 4. Keršovan 1:21.6, 5. Sežun 1:24.6. — II. Predtek: 1. Žižek 1:04, 2. Močan 1:07.4, 3. Hudnik 1:08.8, 4. Smerkolj 1:10.6, 5. Rotar 1:13. Tu se je med Močanom in Hudnikom vso progo opažala huda borba, v finishu pa je Močan rivala nekoliko prehitel. Pelhan, ki bi se bil za Žižkom gotovo najbolje plasiral, ni nastopil, ker je bil pred kratkim operiran.

100 m prsno, dame: 4 tekmovalke, med njimi je bila favoritinja Vernerjeva. Takoj po startu si je z metuljčkom priborila naskok ter ga potem do konca držala. I. Verner 1:36.2, 2. Koželj 1:43.4, 3. Koželj 1:57.8, 4. Samec 2:07.5.

100 m prsno, gospodje: 11 tekmovalcev. I. Predtek: 1. Herzog 1:23.4, 2. Brozovič 1:27, 3. Žigon 1:28.3, 4. Mikejška 1:28.5, 5. Prešeren 1:33, 6. Sovre 1:33.5. II. Predtek: 1. Potočnik 1:37.6, 2. Krašovec 1:39.2, 3. Hočevar 1:42.2, 4. Rugina 1:44.2, 5. De Gleria 1:46.4. Kot je razvidno iz rezultatov so bili tekmovalci razdeljeni v dve skupini, po kvaliteti, zaradi hušje konkurence.

100 m hrbtno, gospodje: 1. Grašek 1:22.7, 2. Petek 1:28.7, 3. Jovanovič 1:35.8, 4. Lampret 1:42.5, 5. Pleško 1:50.

100 m hrbtno, dame: 1. Verner 1:45.4, 2. Fugina 1:55.6, 3. Filipič 2:07. Vernerjeva je z lahko-to zmagala.

50 m prosto, mladina: 1. Žigon II. 43.1, 2. Sovre II. 43.2, 3. Pitamic 46.8, 4. Petrovič 50.6, 5. Vodišek 53.8. II. Predtek: 1. Urbas 35.4, 2. Sežun 35.7, 3. Gorazd, ki po krivdi sodnika ni dobil časa, 4. Zablatnik 44.1, 5. Honzak 53.6.

Stafeta 4x200 m: Na start so prišle 3 stafete, ki so bile sestavljene: Stafeta A (Mihalek, Hudnik, Močan, Žižek), Stafeta B (Smerkolj, Jovanovič, Rotar, Herzog), Stafeta C (Vlahi, Keršovan, Andolšek, Brozovič). Na cilj so prišle v istem vrstnem redu: 1. A 10:14.4, 2. B 11:27.9, 3. C 11:51.4. Najboljši čas v stafeti je dosegel Žižek, ki je preplaval 100 m v 1:09, 200 m pa v času 2:29, sledi Močan s 1:11 na 100 in 2:37 na 200 m, tretji je Mihalek z 1:13 in 2:41.

Sledila je vaterpolo tekma med plavim in belim moštvom. Pri plavih so igrali: Pribovšek, Žižka, Grašek, Žižek, Močan, Brumec in Koestler (v drugem polčasu je mesto Koestlerja igral Smerkolj). Postava belih pa so sestavljali: Ilvar, Gjut, Watzke, Mihalek, Skrapin, Primožič in Lenart. V prvem delu so beli ostro napadali ter sploh prevladovali v igri. Najboljši med njimi je bil Mihalek. Priborili so si še vodstvo 3:0 in izgledalo je, da jih plavi preveč podcenjujejo. Rezultat prvega polčasa je bil 3:1 za bele. V drugem polčasu pa so plavi začeli zares, po Smerkolju so kmalu izenačili, Žižek pa je dosegel še rezultat v prid plavim. V drugem delu sta bila najboljša Smerkolj in Žižek, golman belih pa je tokrat močno popustil. Končni rezultat je bil 5:3 za plave. S to tekmo je bil večerajšnji program končan, danes se pa tekmovalje ob istem času nadaljuje.

2000 lahkootletov v Milanu. Od 11. do 14. septembra so v Milanu državne lahkootletske tekme, na katere je prihitelo 2000 lahkootletov. Zastopane bodo vse panoge lahke atletike.

Gorske kolesarske dirke na Pohorju. Zadnje nedeljo so bile gorske kolesarske dirke na novi pohorski cesti od Reke do Sv. Aneha v višini 1250 m. Vsa proga, ki se vije v neštetihi serpentinah, je dolga 15.1 km in je zlasti proti vrhu zelo strma. Zato je bila prav zadnja tretjina pota temeljita preizkušnja skrajnih zmoglosti kolesarjev. Najboljši čas so dosegli Henrik Lozinšek (Maribor) z 48:53, nadaljna mesta pa Franc Pomilšak (Celje) 49:39, Teodor Zevnik (Maribor) 50:58, Franc Rakel (Maribor) 51:53, Ivan Gregorič (Slov. Bistrica) 52:08. Nadaljna mesta so vsa zasedli Mariborčani razen 11. in 12., ki so jih zasedli Celjani. Zmagovalec je dobil naslov pohorskega kolesarskega prvaka. Na tej tekmi še niso sodelovali dirkači iz Grada. 21. septembra pa bo krožna dirka okrog Pohorja in bodo na teh dirkah tudi sodelovali najboljši kolesarji iz Grada in Dunaja.

»Pristranost lahkootletskih sodnikov. Pred par dnevi je bilo v članku pod naslovom »Planina močno vodi« v športni rubriki izraženo mnenje, da so lahkootletski sodniki bili pristranski. Res je in priznavam, da je bilo to preveč splošno povedano. Nihče namreč niti ne misli, kaj šele tudi kaj takega o večini gospodov sodnikov, ki s tako idealno požrtvovalnostjo že dolgo tako uspešno

„Naša skrivnost je v dejanju“

»Osservatore Romano« od 9. t. m. prinaša članek z naslovom »Govoriti in delati«. V tem članku se peča s spominskih govorom sedanjega papeža Pija XII. o Leonovi delavski okrožnici »Rerum novarum«. V tem članku govori o nauku, ki je obsežen v papeževi okrožnici, ter potem pravi, da ni dovolj o tem nauku govoriti, temveč je treba v soglasju z njim tudi delati. Navaja besede svetega pastirja, ki je dejal: »Naša skrivnost je v dejanju«.

Resnično! Čudoviti so nauki, ki so jih papeži že poslali vsemu krščanskemu svetu ne le glede socialnih vprašanj, temveč tudi glede celotne ureditve človeške družbe in sveta. Ti nauki so tako globoki in veliki, da se z njimi ne da primerjati noben drugi nauk ne o tem ne o kakem drugem perečem sodobnem vprašanju. Velikine teh naukov tudi nihče ne taj, niti tisti ne, ki so zoper nje.

Nastaja pa vprašanje, zakaj ti nauki potem tako počasi osvaja svet in človeška srca. Odgovor na to vprašanje terja odkrite besede. To je bilo zaradi tega, ker krščanski ljudje niso več pomnili, da je skrivnost krščanstva v njegovih dejanjih, ne pa zgolj v njegovih besedah!

Tako je krščanstvo v svoji zgodovini zavzemalo človeška srca ne le s svojim naukom, temveč v prvi vrsti s svojimi živimi vzgledi in s svojimi dejanji. Zaradi krščanskega dejanja in nehanja je poganski svet preganjal kristjane, ne zaradi njihovih naukov! Poganski cesarjevi ni prav nič brigalo, kaj kristjani med seboj uče, brigalo pa jih je, kaj delajo in česa ne marajo delati. Prav nič jih ni motila njihova vera v enega samega osebnega Boga, razkačilo pa jih je, če kristjani zaradi vere v svojega Boga, njim in njihovim namišljenim bogovom niso hoteli darovati. Ni jih motila vera in nauk ljubezni, pač pa dejanje svete in požrtvovalne krščanske ljubezni ter pravice.

Skrivnost krščanstva je pač res v njegovih dejanjih. Za tako dejanje pa je treba mnogo požrtvovalnosti, katere pa je kristjanom marsikje in marsikaj v moderni dobi začelo primanjkovati. Vsaka plemenita misel, vsako plemenito dejanje je zvezano z večjim ali manjšim žrtvami. Za žrtve pa je poleg globokega prepričanja v svojem umu treba imeti še več gorečega ognja navdušenja v srcu. Iskreno prepričanje ter žareče navdušenje za stvar rodi zavest, da so žrtve potrebne. To je misel tistega stavka, ki pravi, da je naša skrivnost v naših dejanjih.

Brez dvoma vsj želimo in hočemo, da bi svet spet spoznal in priznal veličastne nauke, ki jih oznanja Kristusov namestnik na zemlji, da bi po njih svet spet postal srečen in boljši, da bi narodi sveta in tudi naš narod z vsem srecem sprejeli vladarstvo Kristusa Kralja. Toda ta naša želja in volja morata biti tako močni, da sta pripravljeni v ta namen na vse žrtve. Naša volja mora biti volja odkrivanja dejanja, katero naj bo daleč viden zgled vsem, ki naj dokaže, koliko je naša vera vredna.

opravljajo to svojo častno funkcijo, da jih moramo postavljati vsakemu vedno le za vzor. Tako izraženo mnenje je bilo napisano le pod vplivom pravila, da vsaka tudi splošna graja zadene vedno samo prizadetega, kajti pristranost je bila očitana le takemu, ki kot sodnik skuša tekmovalcu na nepravilen način pomagati do boljšega plasmana; takemu, ki kot sodnik pri metih opazi majhen prestop, pogleda tekmovalca, pa meta ne razveljavi; takemu, ki pri enem mero nategne, pri drugem jo vidno popusti, ali takemu, ki je določen paziti na pravilno predajo, pa takrat ne vidi nič in takemu, ki kot sodnik na cilju ne vidi prestopa proge, čeprav se pozna sled nog preko črte. Takšno je to mnenje o pristranosti, ki je bilo tokrat izjavljeno. — L. J.

Iz Goriške pokrajine

Proslava 300 letnice v Dobravljah na Vipavskem. Podružnica sv. Petra v Dobravljah na Vipavskem je minule dni obhajala 300 letnico svojega obstoja. Do leta 1856 je spadala pod župnijo Kamnje, od tedaj jo pa oskrbuje župnik iz Sv. Kriza, ki se je s pomočjo svojega velikega beljskega sosedu in za dobro stvar vnetih Dobraveljcev tudi najbolj potrudil, da se je pomembna proslava izvedla s tolikim sijajem. Duhovni uvod v veliko slavo, ki se je zaključilo z mogočno procesijo z Najsvetejšim v ponedeljek 8. septembra proti večeru, je bila pobožna tridnevna, katero je vodil sloviti pridigar p. Odilo iz kapucinskega reda. V nedeljo je bila slovesna polnočna maša, ki jo je daroval kriški župnik g. Simčič. V ponedeljek ob štirih popoldne je bila zaključna pridiga. Veliki množici, ki se je zbrala okrog starodavnega svetišča, je krepko in učinkovito govoril kriški domačin g. Stanko Stanič, župnik podgorski; orisal je zanimivo zgodovino dobraveljske podružnice. Po govoru se je razvil sijajen obhod z Najsvetejšim. Šest duhovnikov in številna vrsta bogoslovcev je spremljala požrtvovalnega patra Odila, ki je v prilično dve uri trajajoči procesiji nosil Presveto skozi vse vasi in naselja dobraveljske občine. Vsa pot, po kateri je šla procesija, je tonila v zelenju. Številni slavaloki so se menjali z mlaji, venci, križi in vsakovrstnim okrasjem. Izredna množica, preko 3000 ljudi, med njimi nad 1000 moških, je vso pot pobožno molila ali pa navdušeno pela. Bilo je nepopisno. Slavje 300 letnice bo ostalo v neizbrisnem spominu vsem, ki so ga doživeli.

Romanja in cerkvene svečanosti za Mali šmaren. Zadnje nedeljo 7. septembra in ponedeljek na Mali šmaren smo preživeli na Goriškem v znamenju romanj in cerkvenih slovesnosti. Največ romarjev je obiskalo Sv. goro. O tem smo že poročali. Na Mali šmaren je mnogo ljudi, zlasti Vipavcev, obiskalo Tolažnico žalostnih v Logu pri Vipavi. Deževni dan je močno nagajal in marsikoga oplašil. — Tudi romanje na Vitovlje je trpe-lo zaradi slabega vremena. — Goričani so na praznik popoldne v precejšnjem številu obiskali lepo kronberško župno svetišče, kjer je bil ta dan slovesni cerkveni shod. — V nedeljo, ko smo obhajali praznik angelov varuhov, je bila na Angel-ski gori na Otlci občajna vsakoletna cerkvena slovesnost. Svečano sv. mašo je pel batunjski župnik g. Anton Krapež, otlški rojak, ki je ta dan praznoval 20 letnico mašništva. Nateklo se je bilo mnogo gorjanov in dolincev, pa manj kot druga leta. — Najpomembnejša cerkvena slovesnost teh prazničnih dni je bila pa tristoletnica podružnice sv. Petra v Dobravljah, o kateri poročamo na drugem mestu.

Obršljani pri Komnu. Stanovska romanja k obršljanski Materi božji bodo: za moše in fante 13. sept., za dekleta 23. sept., za otroke 25. sept. in za žene 11. oktobra.

Drobne novice

Koledar

Petek, 12. septembra: Marijino ime; Gvidon, spoznavalec; Macedonij, mučenec.
Sobota, 13. septembra: Notburga, dev.; Filip, muč.; Amat, škof; Ligorij, muč.
Lunina sprememba: zadnji krajec ob 20.31. Herschel napoveduje lepo vreme na severu, dež ob jugu.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v Jožefišču na Poljanah umrla ga. Albina Višnikar. Pogreb bo v soboto ob 3 z Zal, kapelica sv. Jakoba. Blag ji spomin!

Slikarji!

Iščemo ilustratorja za naslovne strani knjig v »Slovenčevih knjižnicah«. — Ponudbe na upravo »Slovenec«.

— Na ljubljanski univerzi bo trajala inskripcija za slušatelje, ki stopajo prvič na univerzo, od 25. septembra do 5. oktobra 1941; za slušatelje, ki so že bili vpisani, pa od 25. sept. do 10. oktobra. Vsi pogoji za inskripcijo (zlasti vpisnina in šolnina) ostanejo nespremenjeni. — Rektor: Slavič.

— Zdravstvena avtokolona. V dnevi od 1. do 5. sept. se je mudila zdravstvena avtokolona pod vodstvom direktorja dr. Duceja na teritoriju združene zdravstvene občine Velike Lašče. Videm, 1. septembra je delovala na Turjaku, kjer je bilo na internem, okulističnem, otroškem, otorinolaringološkem, zobozdravniškem in rentgenološkem oddelku preiskanih 410 ljudi. 2. septembra je zdravstvena kolona preiskovala na Vidmu, kjer je bilo preiskanih 1224 ljudi. 3. sept. je bilo 735 pregledov pri Sv. Gregorju. 4. septembra je bila avtokolona v Dvorski vasi in imela 362 pregledov. 5. septembra pa je bil pregled ljudi v Karlovi, kjer se je javilo 946 ljudi za pregled. Vseh zdravniških pregledov se je izvršilo 4455. Zdravstveno kolono je sodeloval tudi zdravnik zdravstvene občine. Povsod so bili zdravniki sprejeti z veliko hvalečnostjo. Ljudje so z vidno zadovoljnostjo izražali zahvalo za toliko skrb za ljudsko zdravje!

— Zdravstvena avtokolona v Dvorski vasi. V četrtek, 4. t. m., je zdravstvena kolona pod vodstvom g. dr. Duceja obiskala Dvorsko vas. Zdravniki specialisti so v enem dopoldnevu opravili 562 pregledov. Po izjavi gospodov zdravnikov so ljudje v našem kraju precej zdravi. Se pred pregledom so si gg. zdravniki ogledali tudi vaški studene, odkoder vsa vas dobiva vodo. Ugotovili so, da je prepotrebno napraviti vodovod. Ob 14 se je zdravstvena avtokolona odpeljala na Vel. Poljane.

— O božiču mora imeti vsaka naša družina naše domače jaslice. Naročite »Slovenčev koledar« in dobili jih boste zastonj! Za naročnike naših listov stane koledar le 9 lir in 2 lir za pošiljatvene stroške. Za nenaročnike pa 20 lir.

— Veliko število dijakov na novomeški gimnaziji. Redni vpis dijakov na novomeški gimnaziji je že končan. Do 20. septembra se še vršijo naknadni vpisi tistih dijakov, ki so prišli iz drugih zavodov in ki morajo polagati še razne izpite. Pri rednem vpisu je bilo vsega vpisanih 564 dijakov, od tega 211 dijakov. Število dijakov je od lanskega leta poraslo za 62. Računajo, da se bo naknadno vpisalo še kakih 30 dijakov, tako da bo zavod imel blizu 600 dijakov, kar je za novomeško gimnazijo rekordno število. Tako velikega števila dijakov novomeška gimnazija od svojega obstoja še ni imela. V prve razrede se je vpisalo 58 učencev in 43 učenek, skupaj 101.

— Zasedanje članov mednar. filmske zbornice v Benetkah končano. Od 6. do 9. septembra so zborovali v Benetkah zastopniki mednarodne filmske zbornice pod predsedništvom predsednika te zbornice, grofa Volpija di Misurata. Navzočni so bili zastopniki kinematografskih podjetij šestnajstih narodov. Italijo so med drugimi zastopali generalni ravnatelj kinematografije in predsednika gledališke in kinematografske zveze. Zborovanje je imelo nalogo ustvariti temelje za organizacijo nove mednarodne ustanove, razpravljati o najvažnejših vprašanjih glede proizvodnje in izmenjave filmov med posameznimi narodi, kakor se bo kje pač pokazala potreba po njih. Delo omenjenega mednarodnega odbora je bilo v torko končano in je za zaključek imel predsednik grof Volpi di Misurata krajši govor, v katerem je podal glavne smernice za bodoče delo na tem polju.

— Darovi Rdečemu križu. Gospe I. D. in N. B. sta darovali namesto šopka za god neimenovani gospe RK, sekirji za soc. pomoč 50 lir. Rodbini Ludvik Ditrih in dr. Rosina E. sta darovali namesto venca na grob, ge. Koklić Mine 100 lir RK, sekirji za soc. pomoč. Iskrena hvala!

— Za nabiralno akcijo medicinske klinike v Ljubljani so darovali na našo prošnjo sledeči: g. Verbič Tone, Vrhnika, 350 lir; g. Kovač Karlo, Stari trg pri Rakcu, 500 lir; g. Roblek Karl, Ljubljana, 100 lir; g. Deržaj, Ljubljana, 100 lir; neimenovani 50 lir; g. Joško Majaron, Borovnica, 20.000 lir. Vsem dosedanjim darovalcem se iskreno zahvaljujemo, posebno pa g. Jošku Majaronu, ki je prvi odkupil eno posteljo na medicinski kliniki.

— Predstojništvo medicinske klinike v Ljubljani.

— Električni tok ubil delavca. V novi stavbi Posojilnega doma v Ribnici dokončavajo sedaj gradbeni dela in notranjo ureditev stavbe. Pri tem delu se je v četrtek dopoldne zgodila huda nesreča, ki je zahtevala življenje 20-letnega delavca Josipa Volčjaka, doma iz Dolnjega Suhadola pri Novem mestu. Volčjak je bil zaposlen z brušenjem tako imenovanega terazzo-tlaka. Brusil je tlak z brusilnim aparatom na električni pogon. Ko je hotel brusilni aparat prenesti nekaj korakov naprej, je to sedaj nepojasnjenem naključju prijel za golo dovodno žico. Tok je udaril vanj in ga pri prči ubil. Volčjak se je zgrudil z obupnim krikom in ko so prihiteli bližnji delavci na pomoč, so ga našli negibno ležečega na tleh. Se tedaj je trdo držal v rokah žico. Duhapristoten delavec je hitro prerazel električno žico in tako odklopil tok. Ubogemu Volčjaku kljub takojšnjim poskusom niso mogli pomagati in so vsi napori z umetnim dihanjem ostali brezuspešni. Prav ganljivo je bilo, ko je prihitel k mrtvemu Josipu njegov brat, ki je bil zaposlen na isti stavbi. Smrtno ponesrečenega Volčjaka so odpeljali nato v mrtvašnico. Vsem njegovim dragim naše iskreno sožalje, njemu pa naj sveti večna luč!

— Lepo septembrsko vreme. Jutra so hladna, podnevi toplejša. V sredo, 10. t. m., je barometer dosegel najvišjo točko 769.6 mm. v četrtek jutraj, 11. t. m., je padel na 764.7 mm. Barometer pada, temperatura se dviga. V sredo jutraj je bila najnižja toplota 6.1 stop., najvišja pa 17.4 stop. C. — V četrtek jutraj najnižja 8.4 stop. C. Jutraj gosta in visoka megla nad barjansko ravnino.

— Kupčije z zemljišči in hišami. V 10 dneh tega meseca je zemljiškoknjižni urad okrajnega sodišča zaznamoval 37 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 896.956 lir. Med drugimi sta arh. Hugo Schell, stavbenik v Ljubljani, in njegova žena Marija prodala Mariji Baragovi, ženi trgovca v Ljubljani, parcelo št. 184/6 k. o. Spodnja Šiška v izmeri 785 m² za 17.898 lir. Perko Franciška, posestnica v Ljubljani VII, Jernejeva cesta 7, je prodala Ivanu Petriču star., lesnem trgovcu in posestniku v Borovnici, ter njegovim otrokom Ivanu ml., Antonu, Greti in Josipini por. Drašter, nepremičnino vl. št. 114 k. o. Spodnja Šiška (hiša, vrt in nekaj parcel) za 139.840 lir.

Ljubljana

1 Stenografijo in strojepisje potrebujete v vsakem poklicu, zato obiskujte šestmesečni tečaj na Trgovskem učilišču Rohida, Trnovska ul. 15.

1 Novi oltar Zalostne Matere božje v cerkvi sv. Cirila in Metoda bo v nedeljo, 14. septembra, slovesno posvečen in blagoslovljen. Slovesnosti posvečenja zaobljubljenega oltarja izvrši prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman. Začetek posvečevanja bo ob pol desetih dopoldne. Nato škofova pridiga in maša, pri kateri prepeva Ciril-Metodov zbor, ki priredi zvečer istega dne ob pol osmih cerkveni koncert Marijinih pesmi.

1 Društvo zobozdravnikov v Ljubljani sporoča svojim članom, da se začne septembrski sestanek v soboto, 13. t. m. že ob 18, in sicer v »Hotelu Struclike« v Ljubljani.

1 Poskuse s krušno moko dela mestni tržni urad, da ugotovi, kako je treba zamesiti kruh in ga peči iz posameznih vrst moke. Ker pa kemični laboratorij v mestnem tržnem uradu ni opremljen za posebno raziskovanje kvasa, se moramo zadovoljiti pivovarni Union, ker za te poskuse mestnemu tržnemu uradu uslužno daje na razpolago svoj laboratorij. Tudi s krušno moko, ki jo sedaj dobiva mestno prebivalstvo, je inženir kemije pri mestnem tržnem uradu napravil dolgo serijo poskusov v laboratoriju za raziskovanje kvasa v pivovarni Union, ko je moki dodajal več ali manj kvasa, nato pa natanko ugotavljal, kako tesno vzhaja in kako se kruh peče. Po teh poskusih je bilo popolnoma zdrava in izvrstna za peko okusnega in tečnega kruha ter ji je treba dodati enako količino ali pa nekoliko več kvasa kot navadno. Kruh se zamesi in peče kot navadni pšenični kruh, pa bomo vsi zadovoljni z njim.

1 Več vodnikov po Ljubljani bo potrebnih o veselejmu, da bodo za malo oskrbnino vodili tujeje iz stanovanjskega urada, ki bo tujem nakazoval sobe, v hiše in stanovanja, kjer se bo nahajala tujem nakazana soba. Za take vodnike bi bili posebno primerni olikani in izobraženi ljudje, kakor dijaki višjih razredov srednjih šol, akademiki, posebno pa nezaposleni inteligentni, učitelji, uradniki i. dr. Reflektante vabimo, naj se javijo pri Turističnem odboru za Ljubljano v mestnem gospodarskem oddelku v I. nadst. v Beethovnovi ulici 7. Prednost bodo imeli seveda tisti, ki poleg slovenščine znajo tudi italijanski in druge jezike.

1 Ker vlada med ljubljanskim prebivalstvom veliko zanimanje za cepljenje proti tifusu, naznanja Higijski zavod sledeče: Vsaka oseba, ki se želi zavarovati proti tifusu in paratifusu, naj se zgleda v imenovanem zavodu, in sicer v bakterio- loško-epidemiološkem oddelku (od 11 do 12 vsak dan razen nedelj in praznikov), kjer dobi brezplačno cepivo v obliki tablet in podrobnejše navodilo.

1 Obsodbe zaradi prekoračenja najvišjih cen. Pred kazenskim sodnikom poedinec na okrožno sodišču je bilo ta mesec že do 35 razprav zaradi prestopkov prekoračenja maksimalnih cen v smislu uredbe o cenah z dne 12. marca t. l. Obtoženi so bili mnogi mesarji, gostilničarji, dalje trgovci in lastnice mlekarne, kakor tudi drugi prodajalci živil, ker so prodajali konec maja in junija meso, klobase, jajca, kruh in druga živila po pretiranih cenah, ki so presegale najvišje, od oblasti za do- tična živila določene cene. Nekateri so bili opro- štjeni zaradi pomanjkanja dokazov, obsojenih pa je bilo 23 oseb, mesarjev, pekov, gostilničarjev in dru- gih po členu 7. uredbe o cenah na skupno zaporno kazen 163 dni in skupno denarno kazen 5395 lir. Obsojene osebe so večidel prijavile proti sodbam priziv na apelacijsko sodišče zaradi krivde in kazni. V četrtek, 11. t. m., je bilo v dvorani št. 39 kar 14 razprav proti raznim navijačem, od teh je bilo 8 obtožencev obsojenih na primerne zaporne in denarne kazni. Od teh pa sta bili dve lastnici mle- karne obsojeni pogojno, ker nista zviševali cene jajcem iz koristiljublja. Neki ljubljanski mesar je v začetku julija prodajal goveje meso po 13.68 lir kilogram, teletino pa po 19 lir, ko je bila najvišja cena za govedino in teletino mnogo nižja; dalje je 19. julija prodal neki stranki en četrtil kilogram mesa za 4 lire, ko je bila cena mesu določena na 7.60 lir. Obtožence je zanimal krivdo in tajil, da bi bil zakrivil kakšno napako proti uredbi o cenah. Bil je obsojen na 10 dni zapora in 400 lir denarne kazni ter v plačilo povprečnine v znesku 114 lir.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyr- ševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Poizvedovanja

Izgubila se je v terek zvečer ženska ura, po- dolgovata, po Šmartinski, Vrhovčevi, Vidovdanski in Sv. Petra cesti čez Zmajski most do konca Kopitarjeve ulice. Pošten najditelj naj jo proti nagradi vrne. Naslov v upravi.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave ob 16., 18. in 20. uri

Nainovestiti in najlepši Gigiljev vefilim
MATI
V glavnih vlogah BENJAMINO GIGLI, Emma Gramatica, Ugo Cesari, Carola Höhn.
KINO MATA - TEL. 22-41

LESLE HOWARD in BETTE DAVIS v globo- kem in čustvenem filmu
Suženi ljubezni
Pretrpetljiva ljubezenska zgodba radi katere je trpela dvojica ljudi vse življenje
KINO - LUGA - TEL. 17-30

Memorabilno filmsko delo po rom. T. Grossija
Marco Visconti
Odlomki iz talinske knjige o srednjem veku.
Carlo Ninchi, Mariella Lotti, Roberto Villa in dr.
KINO UNION - TEL. 42-41

Romantični konflikt med ljubni in umetno- stjo v stilu enostavne in iste
Sestra Marija (Poslednji model)
Luis Trenker v filmu o lepota in nevar. plašin
Pianine kilčejo
Preds. dne 12. in 13. uri ob 18. uri
KINO KODELJEVO - TEL. 41-64

Radio Ljubljana

Petek, 12. septembra. 7.30 poročila v sloven- ščini — 7.45 slovenska glasba. Med odmorom ob 8 napoved časa — 8.15 poročila v italijanski — 12.30 poročila v slovenščini — 12.45 pestra glasba — 13 napoved časa in poročila v italijanski — 13.15 uradno vojno poročilo v slovenščini — 13.17 koncert operne glasbe pod vodstvom mojstra Giuseppeja Morellija — 13.50 slovenska glasba — 14 poročila v italijanski — 14.15 koncert sopra- nistinj Mile Kogejve — 14.45 poročila v sloven- ščini — 17.15 orkester pod vodstvom mojstra Zeme — 17.35 sekstet Jandoli — 17.45 zbor belih glasov ELAR-ja pod vodstvom mojstra Erminera — 19 tečaj italijanske, vodi prof. dr. Stanko Leben — 19.30 poročila v slovenščini — 19.45 simfonična glasba — 20 napoved časa in poročila v italijanski — 20.20 komentarji k dnevnim do- godkom v slovenščini — 20.30 radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Šijanec: pestra glasba — 21 koncert Trost-Slaj — 21.25 koncert orga- nista Pavla Rančigaja — 22 predavanje v sloven- ščini — 22.10 koncert rimskega kvarteta — 22.45 poročila v slovenščini.

Iz Novega mesta

Cerkveni koncert v kapiteljski cerkvi. Združe- na cerkevna pevska zborja mestne župnije in franči- škanov v Novem mestu priredita pod taktirko prof. Matija Tomca dne 12. sept. ob 19. v kapiteljski cerkvi cerkveni koncert. Za vojaštvo in okoličane se koncert ponovi 14. sept. pop. ob 16. Čisti do- biček obeh koncertov je namenjen v korist novo- meškega Rdečega križa. Spored koncerta je nasled- nji: I. del: 1. G. Frescobaldi: Preludij-fuga (sol minore). Izvaja na orglah prof. M. Tomc. 2. M. Tomc: Pridi sveti Duh. 3. Geber: Sveta noč. 4. Gallus-Peterlin: Glejte, kako umira pravični. Zbor. 5. S. Franek: Gloria iz Misa Solemnis. Zbor z orkestrom. II. del: 6. Ign. Hladnik: Zaigra na orglah prof. M. Tomc. 7. Ign. Hladnik: Marijina kantata II. Zbor s sopran in bariton solo. S. P. H. Sattner: Marija, kako si ti lepa. Zbor z orkestrom. 9. St. Premrl: O Marija, mogočna devica. Zbor. 10. R. Wagner: Credo iz Misa Jubilate Deo. Zbor z orkestrom. III. del: 11. Marija Tomc: Preludij in fuga na temo: Te missa est. Izvaja na orglah prof. Ma- tija Tomc. 12. Dr. Fr. Kimovec: Graduale »In festo Christi Regis«. Zbor. 13. Dr. Fr. Kimovec: Cvetna nedelja. Zbor. 14. J. S. Bach: Preludij in fuga G-dur. Izvaja na orglah prof. M. Tomc. 15. R. Wagner: Jubilate Deo. Zbor z orkestrom.

Zegnanje na Trški gori. Priljubljena dolenska božja pot in izletna točka na Trški gori je v ne- deljo in v ponedeljek zaradi tradicionalnega zegna- nja, ki se tam vsako leto vrši na dan 8. sept. iz- redno oživela. Meščani so radi krasnega vremena in radi ponedeljskega delovnega dne pohiteli na priljubljeno Trško goro že v nedeljo, ponedeljek pa je bil dan okoliškega prebivalstva, ki je vkljub sla- bemu vremenu v velikem številu obiskalo svojo staro romarsko cerkev in prisostvovalo cerkvenim slovesnostim, ki so se vršile po običaju prejšnjih let.

Vpisovanje obrtnih ter trgovskih vajencev in vajenk v strokovno nadaljevalno šolo bo v ne- deljo, dne 14. septembra 1941 od 9 do 12 v po- slopu državne realne gimnazije. Delodajalci so dolžni pripeljati k vpisu vse svoje vajence in va- jenke, tudi one, ki so že obiskovali strokovno na- daljevalno šolo. K vpisu je prinesli zadnje šolsko spravevalo, rojstni in krstni list in učno pogodbo. Dolžnost obiskovanja te šole veže vse vajence in vajenke iz Novega mesta, Bršljina, Bučne vasi, Ločne, Ragovega, Zabe vasi, Gotne vasi, Regrče vasi, Smihela, Broda in Irče vasi.

Iz Ribnice

Osebnost. Na okrožno sodišče v Novem mestu je prestavljen sodnik g. dr. Capuder Alfonz. Prihodnji dogov goveje živine za zakol bo 30. septembra na ribniškem sejmišču. Zivnorejce poziva komisar za odkup goveje živine, da se pri- javijo na uradu vsi oni, ki bodo imeli ta mesec živino na prodaj. Komisija bo odkupila živino po maksimaliranih cenah.

Razveseljiva novica. Vest, da bo v kratkem gostovala v Ribnici ljubljana drama, so Ribni- čani sprejeli z vsem veseljem. Priprani smo, da bodo Ribničani in okoličani polnoštevilno obiskali to predstavo.

Uradni dan za stranke pri komisaronarju za odkup goveje živine v Ribnici je le ob sobotah dopoldne.

Iz Spodnje Štajerske

Poostritev zatemitnih ukrepov. Policijske oblasti so na Spodnjem Štajerskem zelo po- ostrile zatemitne predpise. Dosedaj so jih ljudje vzeli bolj površno, odsedaj bo pa oblast pričela odločno nastopati in bo kaznovala vsa- kogar, ki se jih ne bi držal.

Zdravniški pregled mater in otrok v šmarju pri Jelšah. Te dni se je mudila v šmarju pri

Jelšah posebna zdravniška komisija ter je pre- gledala zdravstveno stanje mater in otrok. Ugo- tovila je, da je zdravstveno stanje zelo zadovo- ljivo. Nato so zdravniki materam dali še vsa potrebna navodila za nego dojenčkov in otrok.

Smaragd, ki je prinašal lastnikom samo nesrečo

V svetovni zbirki smaragdov je bil tudi komad tega draga kamna, ki je nad tri sto let prinašal vsem lastnikom samo nesrečo. Njegova zadnja last- nica je pred kratkim umrla. Da bi preprečili na- daljnje nesreče njegovim lastnikom, so ga lastnici položili v krsto in ga z njo tudi pokopali.

Stoletja in stoletja so številni kralji, grofi, ba- roni in princezinje plačevale lastnino tega sma- ralda s krvjo in nesrečami. Velik, dragocen, zeleno se bliščeč smaragd je bil prvotno oko nekega bo- žanskega kipa v hindujskem svetišču. Tu so ga v začetku 18. stoletja ukradli vojaki angleške posadke East India Company. V sporu za delitev plena je tat umoril teta. Tako je kamen prišel tudi v Evropo, kjer ga je eden od tatov prodal za drag denar. Pa z njim ni bil srečen ter je umrl nenaravne smrti. Od tega časa dalje smaragd ni prinašal sreče no- benemu poznejšemu lastniku. Kar pogledimo: S stvarmi, ki jih je Marija Antoinetta po svoji poroki s francoskim kraljem Ludvikom XVI. prinesla iz Avstrije v Francijo, je bil tudi prstan z nesrečnim kamnom. Kako je končala nesrečna francoska kra- ljica, vsi vemo. Med revolucijo je kamen zelo hitro menjaval lastnike. Kar vrstili so se: neki grof Laly, princezinja Lamballe in neki pustolovec, ki ga je ukradel mrtiču z roke. Vsi so umrli pod giljotino. Naslednji znani lastnik, Napoleonov maršal Ney ga je izročil svojim dedičem malo prej, preden je nesrečno končal na vrtu luksemburške palače. Končno je smaragd prišel v roke družine Lam- balle. Zadnja njegova lastnica Madame Lamballe de Chavigny je umrla zelo mlada. Njen mož je sklenil svet rešiti nesreč, ki jih je prinašal ta kamen. Kljub prigovarjanju in ponujanju velikih zneskov, je po- ložil prstan z dragim kamnom v krsto svoje žene in ga dal z njo pokopati. Mož je bil trdno pre- pričan, da kamen prinaša samo nesrečo.

Anekdota

Francoskega dvorskega knjižničarja so poslali v Španijo z naročilom, da naj prouči tamošnje knjižnice. Slavnj knjižničar je bil posebno pre- sečen v Escorialu. Tu je namreč spoznal člo- veka, ki ni imel niti pojma o vrednosti posamez- nih knjig. Ko so pozneje francoskega dvorskega knjižničarja Bautreya predstavili španskemu kra- lju, ga je ta najprej vprašal, kako mu ugaja dvorska knjižnica Francoz je odgovoril: »Veli- čanstvo, to je sijajna zbirka. Njen upravitelj je naravnost izreden človek, ki je zaslužil, da bi ga imenovali za državnega blagajnika.«

»Kako to mislite?« ga je radovedno vprašal kralj.

»Tako. Iz bogate in dragocene knjižnice ni še vzel niti ene knjige in mislim, da bi mu lahko mirne duše zaupali državni denar.«

Mišek POŠTNI PILOT

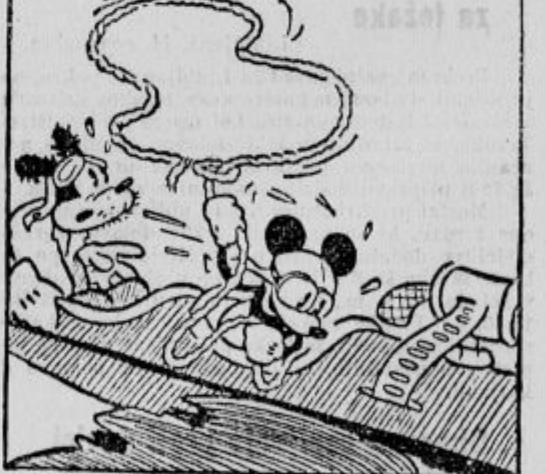
Miškov nasprotnik je koj razumel nevar- nost, ki mu je pretela in se je skušal izogniti. »Kaj pa še čakaš?« je vprašal kapitan Mi- ška. »Ali ga ne boš sestrelil?«

»Ne,« je odvrnil Mišek. »Imam drugo, si- jajno misel!«

Mišek se je približal še bolj tujemu letalu.

»Pazi se, Mišek!« je zavpil kapitan.

»Ne bojte se!« mu je odvrnil Mišek. »Dal mu bom prekrasen nauk s tole pripravo!«

Pri tem je napravil z vrvjo zanko in laso. »Ali imaš padalo?« je zavpil nasprotniku. »Imam!« je zajecjal zmedeni pilot.

»Toda...«

»V redu!« je vzkliknil Mišek. »Svetujem ti, da se brž uporabiš z njim!«

Medtem je kakor kak korboj vrgel zanko krog letalovega repa in jo zadrnil.

Dozdevalo se je, da tuji pilot ni bil oprem- ljen z padalom in je bil tudi preveč prestrašen, da bi se rešil z njim. Zato je strmoglavil iz le- tala v brezdanjo globino.

Bil je pa tudi skrajni čas, da je izginil. Za- kaj, Mišek je že vlekel letalo na vrvi za seboj, a nesrečni pilot je padal, padal proti zemlji...

LIQORE LIKER
STREGA
JE KREPIČEN IN
VAM URAVNA PREBAVO
TONICO DIGESTIVO

KULTURNI OBZORNIK

Planinski Vestnik št. 5—8

Zopet revija, ki se je pojavila v novih razmerah s staro svežostjo in starim elanom. Na uvodnem mestu je na posebni priložnosti strani registrirana *Ustanovitev Ljubljanske pokrajine* s kraljevim ukazom 3. maja ter aplikira nove razmere tudi na planinsko organizacijo z besedami: »Naši planinski organizaciji je zajamčeno v bodočnosti pristoje udeleževanje. Slovensko planinsko društvo bo stopilo v stike s močno italijansko planinsko organizacijo Centro Alpinistico Italiano in bo z vsemi močmi še nadalje pospeševalo razvoj planinstva v Ljubljanski pokrajini.«

Nato pa je vsa ostala št. 5-6 posvečena planinskim postojankam in zanimivostim in Ljubljanski pokrajini. Inspektor Jos. Wester je opisal *Slivnico nad Cerkljanskim jezerom*, ki jo on imenuje tudi Notranjsko Golico, visoko 1114 m in stoji nasproti notranjskim Javornikom, med obema pa leži Cerkljansko jezero, ena največjih privlačnosti in turističnih zanimivosti Ljubljanske pokrajine. Wester svetuje ljubljanskim turistom turo: od borovniškega Pekla preko Kožljeka v arce Menišje, Begunje, od tod na severno plat Slivnice na vrh. Tu popiše razgled na Cerkljansko jezero, toda tudi mnogo zgodovinskega turističnega gradiva o teh krajih: — *Dr. Tone Zupančič* opisuje svojo rodno *lško*, ki je postala sedaj Ljubljanočanom naravnost nedeljska izletna točka namesto Smarne gore ter najbližji oddih v lepi zračni soteski, v lškem Vinjargju. Zal mu je nekdanje devilske lepote ter krajev, ki zdaj ponekod dobiva novo tuje lice, ter je vesel, da bo SPD skrbelo odslej tudi za lepoto tega legega dela naše domovine. — *Dr. A. Brilej* opisuje *Goleniški Snežnik* (1289), ki sicer ni bogve kakšen lepote, ima pa to važno posebnost, da je znanjši vrh naše pokrajine, torej naš novi Triglav. Tako odkrivajo naši planinski pisatelji nove, do zdaj pozabljene turistične točke, ki dobivajo nove značilnosti in nove muke. Tura na Goleniški Snežnik, ki se začne v vasi Golenice, kakih 20 km od Ribnice, je opisana z vso natančnostjo ter lahko ta spis velja naravnost za kašpot Ljubljanočanom, ki ljubijo — visoke vrhove. Goleniški Snežnik bo tako postal nov simbol naše majhnosti. — *Pavel Kunaver* pa daje poudarek na nov turistični šport, ki ima še vso bodočnost pred sabo, namreč na ogledovanje naših notranjskih kraških jam, ter nas vabi v *podzemski svet* Ljubljanske pokrajine, ki zdaj pridobiva kraškemu svetu, zato mu je treba dati sedaj več pozornosti, kajti kraški svet je na svoj način prav tako veličasten, kakor je planinski. Kunaver nam daje v tem članku imena nekaj lažje dostopnih jam, obenem pa tudi zanimivega nekaj vhodov v nekatere prav posebej zanimive podzemske prehode. Namesto v višinskih strminah in čereh bo odslej miru željan popotnik iskal oddiha v veličastju podzemskih kraških jam! — *Viktor Pirnat*, pisatelj gorjanskih pravljic, dedič našega Trdine, je opisal doživljaja *Med gorjanskimi kosci* ob časi Velikega smarna. Popelje skupino turistov k Sv. Miklavžu in od tod preko *košenice* prav na mejo našega slovenskega narodopisja, v sosesčino Zumberčank. Pirnat poje slavo dolenjskemu hrbovju in dolenjski folklori, ki jo pozna kot le malokdo in jo je treba rešiti pozabe. — *A. Farkaš*, ki pozna Kurešček in zakrimske gore kot malokdo, je opisal pot na Kurešček ter še preko njega dalje čez Mokree in Krvave peči v kotlino lške in lškega Vinjargja. Potopis ni opis subparne ture, temveč se spreminja v slavospev temu najlepšemu dolenjskem razgledniku na slovensko prestolnico, ki je obenem še najzanimivejša boja pot Materji, Kraljici miru! Tako postaja Kurešček v marsičem naš novi simbol: prošnje sedanjih dni in uslišane živornosti naših prednikov. Samoposebi pa je izredna turistična točka, ki Ljubljanočanom prav lepo zamenjuje Smarno goro. — *Prof. M. Lipovec* nam odkriva svoje poti *Po Menišji in Bloški planoti*, ki je ljubljanskim turistom bila tako neznana pokrajina, pa sedaj kaže svojo tako svojsko in čudovito lepoto. Lipovec je v prvem poglavju opisal višino med *Blokami in lško* ter njene zanimivosti in barve ter je sebi in nam dopolnil poznavanje slovenske dežele. — *Jože Zupančič* je opisal razpoloženje v eni najbolj poznanih dolenjskih turističnih postaj jeseni, namreč na *Polzevem jeseni*. Tedaj je ta lepa in tako blizu ležeca ter lahko dostopna izletna točka še posebej vabljiva.

To je vsebina Planinskega vestnika št. 5-6, ki jo krasijo polno planinskih slik, tudi celostanskih podob (Cerkljansko jezero, Krim od zapada).

Istočasno pa je izšla tudi št. 7-8, ki je v celoti posvečena *Zasavju* ter prinaša nekaj novih razprav, ne pa nadaljevanje v prejšnji dvoštevilki začetih razprav (n. pr. Pirnatove, Lipovecove). — *Jos. Wester* je predstavil našega dolenjskega znanca, *sveti Kum* (1219), ki je kralj Zasavja, dočim ga je še Valvasor smatral za najvišjo goro vse Dolenjske sploh. Wester sedaj približuje to lepo goro ljubljanskim turistom od vseh strani dohodov od Zidanega mosta, za katerega priporoča sedaj novo ime: Trimostec, kar lahko postane kdaj še aktualno, pa tudi od Šentruperta in še drugih stranpoti. Obenem pa podaja tudi gradivo o omembah Kuma pri raznih starejših pisateljih. — *Lipovec Marijan* piše o *Cemšeniški planini*, ki je predvsem lepa spomlad in ima svojevrstno lepoto. — *P. Ačko* opisuje sam *Cemšeniški* (750). *A. M. B. Mrzlić* nad Trbovljami. Dva članka pa nista popisna, temveč odkrivata lepoto in pomen Zasavja z drugih vidikov. *Dr. Gratič* opisuje *zasavske ptice*, ki so del te lepe pokrajine in odkrivajo ljubitelju narave nove užitke. — *Ravnatelj etnografskega muzeja dr. Ložar* pa opisuje *Zasavje v starem veku*, to je predzgodovino Zasavja, kakor se da spoznavati po naših izkopanih, tako v Njivicah pri Radečah, na Ljubljanskem barju, pa tudi v Vačah ter v drugih krajih. V kratkem je tu opisana kultura teh izkopanih ter tudi označena po svoji značilnosti in pomembnosti. Podoba Zasavja, kateremu je posve-

Predpisi o pregledu motornih vozil, izdaji prometnih dovolil in o vozaških izkaznicah

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svoje navedbe z dne 27. maja 1941-XIX, št. 31, z dne 31. maja 1941-XIX, št. 33 in z dne 8. avgusta 1941-XIX, št. 80 in smatrajoč za nujno potrebno, da se preuredi nadzorstvena služba nad prometom po naliki s predpisi, veljajočimi v drugih pokrajinah Kraljevine,

odreja:

Clen 1. Letni pregled motornih vozil za leto 1942. se opravi pred časom, in sicer se mora pričeti dne 1. oktobra 1941, končati pa do 30. novembra t. l.

Clen 2. Pregledu iz prednjega člena so zavazana vsa motorna vozila, katerih popis je bil odrejen s čl. 1. navedbe z dne 31. maja 1941-XIX, št. 33, četudi še nimajo posebnega prometnega dovolila po čl. 5. navedbe z dne 29. aprila 1941-XIX, št. 13 in po čl. 1. navedbe z dne 8. avgusta 1941-XIX, št. 80 in so last zasebnikov ali javnih ustanov ter opremljena s prometno (evidenčno) tablico po navedbi z dne 27. maja 1941-XIX, št. 31.

Clen 3. Pregled se opravi po vrstnem redu poziva, ki ga izda urad za civilno motorizacijo Visokega komisariata.

V času od 15. do 30. novembra 1941-XIX se morajo zgledati pri tem uradu tudi tisti, ki ne bi dobili poziva iz prednjega odstavka.

Clen 4. Pri pregledu se izda za vsako motorno vozilo novo prometno dovolilo po obrazcu, kakršen je v rabi v drugih pokrajinah Kraljevine, po vrsti uporabe, za katero je vozilo namenjeno, in to po naslednjih skupinah:

a) motorna vozila za zasebno rabo:

1. avtomobili za prevoz oseb,

2. motorna kolesa in prikolice za prevoz oseb in trikotlesni tovorni avtomobili z nosilnostjo do 3 stotov,

3. tovorni avtomobili za prevoz blaga,

4. prikolpniki za prevoz blaga,

5. večja motorna vozila za prevoz blaga z nosilnostjo nad 3 stote;

b) motorna vozila v javnem prometu:

1. aviotaksiji, opremljeni s taksametrom in upravljeni od parkiranja na javnih cestah in trgih,

2. avtomobili za najem, opremljeni samo s kilometriškim števcem,

3. avtobusi za prevoz potnikov in priljage na oblastveno dovoljenih krajevnih in medkrajevnih rednih progah.

Nova prometna dovolila izdaja Visoki komisar po poprejšnjem vpisu v poseben register po številki tablice, ki jo dobi vozilo.

Clen 5. Od 1. decembra 1941-XIX dalje prenehajo povsem veljati prometna dovolila, ki niso v skladu s predpisi iz prednjega člena.

Clen 6. Od dneva izdaje novega prometnega dovolila mora vsak prehod lastništva motornih vozil med živimi tisti, na kogar je bilo preneseno lastništvo, v 15 dneh od dneva prenosa prijaviti uradu za civilno motorizacijo.

Enako dolžnost ima tudi dedič ali voliljojenik v enem mesecu od dneva prenosa lastništva.

Prijava je treba napraviti pisмено v dvojniki in se morajo vanjo vpisati vsi podatki iz prometnega dovolila.

Prometno dovolilo mora biti priloženo prijavi.

Urad za civilno motorizacijo Visokega komisariata zabeleži v svojih registrih prehod lastništva in vrne stranki prometno dovolilo, na katerem je zabeležil prijavljeni prenos.

Ce preide s prehodom lastništva vozilo v drugo pokrajino, se izmenja tudi tablica.

Urad za civilno motorizacijo Visokega komisariata vpiše v tem primeru mimo zabeležbe prehoda lastništva v posebnem registru novo registrsko številko in hkrati sporoči nastalo spremembo prefekturi, pri kateri je bilo motorno vozilo prej registrirano.

Lastnik motornega vozila je vrh tega dolžan prijaviti v 20 dneh uradu za civilno motorizacijo Visokega komisariata vsako spremembo svojega bivališča.

Krštitelji določb tega člena se kaznujejo v denarju od 100 do 300 lir. Prometna listina se jim začasno odvzame in se jim sme vrniti šele, ko se spošljno formalnosti po tem členu.

Clen 7. Tovarne, ki izdelujejo motorna vozila ali karoserije in njih predstavniki, kakor tudi delavnice za popravilo motornih vozil, ki zaposlujejo več ko 10 delavcev, niso dolžni imeti prometno dovolilo za tista motorna vozila, s katerimi vozijo samo za preskušnjo in ki jih vodi njih namesteneec. Taka motorna vozila morajo imeti na zadnji strani spoznavalno tablico z napisom v rdečih črkah »Preskušnja«, kar jim dovoli urad za civilno motorizacijo Visokega komisariata s potrdilom o njeni izdaji in dovolitvi njene rabe.

Kdor uporablja motorno vozilo, ki ima tablico za preskušnjo, za druge namene s tem, da prevaža pri preskušnji ne udeležene osebe ali pa blago namesto tovora za obtežbo, se kaznuje v

denarju od 50 do 500 lir. Mimo tega se tablica odvzame.

Clen 8. Od 1. decembra 1941. dalje prenehajo veljati vse vozaške izkaznice za motorna vozila. Imetniki takih izkaznic smejo v tem roku pri uradu za civilno motorizacijo Visokega komisariata zaprositi, da se jim poda daljšaja, kar se zgodi tako, da se jim izda nova izkaznica po obrazcu, kakršen je v rabi v drugih pokrajinah Kraljevine, po teje razredbi:

1. izkaznica I. stopnje, ki upravičuje za voditev osebnih in tovornih avtomobilov za lastno rabo;

2. izkaznica II. stopnje, ki upravičuje za voditev osebnih in tovornih avtomobilov za lastno rabo ali za rabo drugih oseb;

3. izkaznica za motorna kolesa, prikolice, trikotlesne tovorne avtomobile in druge večje tovorne avtomobile;

4. izkaznica III. stopnje za voditev:

a) avtotaksijev in najemnih avtomobilov,

b) motornih vlakov (tovorni avtomobil s priklopniki),

c) avtobusov v javnem prometu samo za proge kakor so navedene v izkaznici.

Nove vozaške izkaznice izdaja Visoki komisariat in se vpišejo v poseben register.

Clen 9. S posebno naredbo se določi višina letnih prometnih taks za motorna vozila in taks za letno vidiranje vozaških izkaznic; takse se plačujejo od 1. januarja 1942. dalje.

Clen 10. Od 1. oktobra 1941. dalje se opravljajo odobravanja in pregledi motornih vozil in vozaški izpiti za vso Ljubljansko pokrajino pred komisijo, sestavljeno iz enega inženirja Visokega komisariata, urada za civilno motorizacijo, in enega inženirja tehničnega (V.) oddelka Visokega komisariata. Za gorenja opravila so stranke dolžne plačati takse, komisiji pa pristojbine, ki so v Ljubljanski pokrajini ob objavi te navedbe v ve-

ljavi, in to ob pogojih, ki jih določi urad za civilno motorizacijo Visokega komisariata.

Clen 11. Vsako motorno vozilo, pri katerem se po opravljenem pregledu po tej naredbi zamenja motor z motorjem drugega tipa ali druge jakosti ali se spremenijo tip karoserije ali kakor koli spremenijo oznake, navedene v prometni listini, mora komisija iz člena 10. iznova pregledati in preskusiti.

Kdor kolli vozi z vozilom, ki ne ustreza oznakam, navedenim v prometni listini, se kaznuje v denarju od 1000 do 5000 lir. Motorno vozilo pa zaseže policija.

Vozilo se lastniku ne more vrniti preden ne plača denarne kazni in ne poravnava stroškov hrambe.

Clen 12. Posli glede voditve registrov o motornih vozilih, pripuščenih v promet, spadajoči doselej v pristojnost policijskih oblastev, okrajnih načelstev in posameznih oddelkov Visokega komisariata, preidejo z dnem 1. oktobra 1941-XIX na urad za civilno motorizacijo Visokega komisariata.

Medtem ko ostane v veljavi izjemna pristojnost organov v primerih, naštetih v drugem odstavku člena 3. navedbe z dne 12. julija 1941-XIX, je urad za civilno motorizacijo Visokega komisariata pristojen za izdajanje posebnih prometnih dovolil po navedbah z dne 29. aprila 1941-XIX, št. 13, z dne 12. julija 1941-XIX, št. 65 in z dne 8. avgusta 1941-XIX, št. 80.

Clen 13. Nikake spremembe ni kar se tiče kazenskega postopka zaradi kršitev doslej veljavnih predpisov o avtomobilskem prometu kakor tudi ne glede pristojnosti kr. kvesture in okrajnih komisariatov za sojenje in izrekanje denarnih kazni.

Za odvzem vozaških izkaznic in prometnih dovolil pa je pristojen Visoki komisariat, kateremu se morajo prijaviti vse ugotovljene kršitve predpisov te navedbe in drugih citiranih navedb.

Clen 14. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino. Ljubljana, dne 10. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

Kako dolgo lahko bedi človek?

Dostikrat nas boleznj v družini prisilijo, da moramo dalje časa bedeti. Če traja bolezen dalje časa ter mora človek ob bolniku prebedeti več časa, navadno precej oslabi ter se mu že na obrazu pozna, da več noči ni spal. Pri tem se postavljajo zanimivo vprašanje, kako dolgo človek sploh lahko ostane brez spanja. Tu ne mislimo stanja, da človek ne more zaspati ali da slabo spi, temveč stanja, da človek sploh ne gre spat. Človek s slabim spanjem živi lahko razmeroma precej dolgo, brez spanja pa ne zdrži dolgo. Zdravniki navadno zatrjujejo, da ima odrasel človek osem ur spanja čisto zadosti. Prebedena noč na človeku navadno ne pusti pomembnejših sledov. Ugotovili so tudi, da človek razmeroma lahko zdrži 40 ur brez spanja, nato pa prično nastopati težave.

V Ameriki, deželi vseh mogočih nasprotij, pametnih in neumnih tekmovalcev, je bilo tudi tekmovalje v bedenju. Magovalec je bil tisti, ki je ostal buden 80 do 90 ur, t. j. tri dni in tri noči. Približno toliko so ugotovili tudi v zadnji svetovni vojni. Prvenstvo, ki ga je v tem pogledu imela Amerika, je pa morala v zadnjem času odstopiti Nizozemski, kjer so zdravniki sklenili, da bodo skušali ostati budni 84 ur, t. j. 4 noči in 3 dni. Enemu se je celo posrečilo prebedeti še

četrti dan in peto noč, t. j. skupno 110 ur. To je sedanjí svetovni rekord.

Nasilno odzemanje spanja deluje in vpliva takole: Prvo noč prične nastopati utrujenost med 3. in 5. uro jutraj. Drugo noč že prej. Oči prično tudi peči in se solziti. Trepalnice postajajo vedno težje. Po telesu začne človek čutili neko praznino. Človek podnevi lahko še dela, toda s precejšnjim naporom. Tretjo noč je želja in potreba po spanju tako močna, da mora imeti človek mnogo odločnosti in vztrajnosti za nadaljevanje borbe. Četrtega dne lahko tak človek opravlja samo še najlažja dela. Zdravnik n. pr. ni mogel več niti pol ure pravilno šteti. Če je našel komaj do 20, se je že začel motiti. Četrto noč se človek ni upal niti vsteti, ker bi takoj zaspal. Naslednji dan in noč je spanec napadal tekmovalca tako močno, da je bila potrebna naravnost brezupna borba, dokler končno le ni omagal in se zgubil ter pogreznil v globok in težak san.

Nasilno odzemanje spanja lahko povzroči tudi smrt, kar je znano iz mučilnic v prejšnjem času. Nekateri zaostali kraji v Aziji uporabljajo to kazen še danes, n. pr. v Afganistanu. Arabska književnost pa zatrjuje, da po devetih neprepanih nočeh in dneh nastopi pri človeku smrt.

Predavanje prof. Umberta Urbanija v radiu

Drevi od 9—9.20 bo v radiu predaval prof. Umberto Urbani o temi: Finžgar in Meško, dva slovenska pisca, ki potujeta v Italijo.

Iz Srbije

Slovenci v Kruševcu hočejo ustvariti moderno drevesnico in več drugih podjetij. Belgrajsko »Novo Vreme« objavlja iz Kruševca daljši dopis o življenju Slovencev, ki so v zadnjem času prišli v to mesto in njegovo okolico. Omenja, da je komisar v zadnjem času prejel od Slovencev pismo, v katerem ga ti opozarjajo, da so v novih krajih opazili zaostalost in primitivnost ter nepoučenost ljudstva v sadjarstvu, vinogradništvu, živinoreji in kmetijstvu. Vsa ta vprašanja so dobro proučili ter sedaj naprošajo komisarja, da jim naj gre toliko na roko, da bodo dobili v eksploatacijo državno drevesnico v Kruševcu. Če to ne bi bilo mogoče, naj jim da na razpolago dovolj zemlje v tej drevesnici z odgovarjajočimi poplopi. Drevesnico bi vodila Vekoslav Benko, učitelj v p., ki je do odhoda iz Slovenije vodil razne kmetijske tečaje in se udeleževal kot strokovnjak pri izkoriščanju sadja ter Ciril Žagar, upravnik posestva in drevesnice Kmetijske družbe. Na posestvu bi Slovenci uredili moderno drevesnico, ki bi gojila vse vrste sadja, v prvi vrsti plemenite breskve, ki jih ta kraj sploh ne pozna, marelice, slive, jabolka, hruške, orehe, kostanje, jagode in drugo. Nadalje bi za kmete preskrbeli in gojili zlahtne trte, ki v teh krajih uspevajo. V poslopih bi pa predelovali vse vrste sadja. Pripravljali ga na eni strani za izvoz, na drugi pa za domačo uporabo, za sušenje, konzerviranje, marmelado, sadne sokove, alkoholne in brezalkoholne sokove in za jesi. Razen tega bi pridelovali vino ter sortirano in pakirano grozdje za izvoz. Nadalje mislijo Slovenci v Varvarinu napraviti stiskalnico za pridobivanje olja z bučnega semena. V krajih pa, kjer so v bližini gozdovi pa Slovenci pripravljajo že sedaj zimske tečaje za izučitev domačih obrti in to pletenje košar, izdelavo raznega kuhinjskega lesenega orodja, sit in rešet, otroških igračk in podobno. Slovenci nadalje predlagajo komisarju, da naj Slovence učitelje in učiteljske postavi v takšne kraje, kjer bodo lahko vodili zimske kmetijske in gospodinske tečaje. Večina slovenskih učiteljev ima za to nalogo potrebne izpite in so se že doma udeleževali v raznih združenih organizacijah, kakor tudi v čebelarstvu, vinogradništvu in živinoreji. Končno prosijo za arabskega profesorja ali učitelja, ki bi jih poučeval v srščini.

Klimatsko urejeni prostori za glasbene instrumente

Dragocene in zelo občutljive glasbene instrumente hranijo v nalašč za to pripravljenih prostorih, v katerih je vedno enaka temperatura in vlaga. Tako n. pr. znane Stradivarijeve gosli, violi in čelo. Razen tega pa tudi stalno na te instrumente igrajo.

Kaj je »Eldorado«?

Besedo »Eldorado« navadno uporabljamo kot pojem za izobilje, brezmejno srečo in blagostanje. Beseda pa obenem pomeni nekaj izmišljenega. N. pr. kak izmišljen kraj, ki je prelep in kjer se cedi mleko in med in kjer bi imeli nebesa vsi ljudje, ki jim ni dosti za delo in ki imajo vrhovni zakon v pregovoru »Dolce far niente«...

Eldorado je izmišlil Novi Svet in pomeni Pais de El Dorado, cilj vseh upanj in zemljo izpolnjenih želja. Otok zadovoljnih in srečnih ljudi, pesniški raj, kraj, kamor lahko postavlja človek svoje izmišljene gradove. Zanimivo je vprašanje kako je sploh prišlo do te besede. Neki Amerikanec je tu vprašanje razvozljal takole: Siromaki praprebivalci Amerike so v XVI. stoletju med svoje neprijatelje, konkvistadorje, razširili pripovedko, da je neki kralj v Južni Ameriki tako bogat in da ima toliko zlat, da ga po kopeli v raznih dišavah vedno po-

sipajo še z zlatim praškom. In zato tudi imenujejo to deželo Pais de El Dorado, zemljo pozlačenega. Toda dragocenega zlatega oblačila se je bogati kralj do večera naveličal in se je zato vedno kopal, preden je odšel spat. Iz vode, v kateri se je kralj kopal, se pobirali zlato njegovi služabniki. Kmalu potem, ko se je razširila novica o tej čudežni deželi, so pri pričeli iskati številni lakomneži ter je postala cilj tudi številnih brezuspešnih ekspedicij. In še potem, ko so že ugotovili, da je novica o pozlačenem kralju izmišljena, so jo še vedno iskali konkvistadorji, ki so še vedno verjeli, da je nekak rešnično obstajala »dežela pozlačenega kralja«.

Tako se je udomačila navada, da Eldorado imenujemo vsako neznano najdišče vseh zaželenih dobrin, vseh lepote, želja in slasti. In tak Eldorado ima vsak človek.

Boguslav Kucyński: 15

RIM

Čudno se živi na tem otoku, ki je bolnišnica, židovsko zavetišče za onemogle, cerkev, celo majhna kasarna za rečno ploščo, majhen trg in mala terasa, nato ta stara stavba ob vodi, stara hiša z barom, krčmo in vinarno, s prizidanimi stranišči po nadstropjih ter s stanovanji nekaj židovskih rodbin.

Vrata bolj sliči nerodno izbiti odprtini v zidu kakor pravim vratom. Ta luknja vodi v vežo in stanovanje. Takoj se prikaže dve ženski. Pravkar sta bili vsi. Lase se jima brez reda vsipljejo po licu. Nimata drugega na sebi kakor domačo haljo. Videti sta izdelani in izmučeni. Otroč jima v sobi. Pogledam tja. Osmere otrok se tam prekopicava drug čez drugega. Vsi med enim in desetim letom. Videti je, da od obeh žen.

»Mama, daj mi srajčko!« prosi najmanjša deklica, svetlolasa, z modrimi očmi in ji je ime Cesarina. Poleg nje sedi dve leti starejša Adua. S črnimi očmi. Še starejša od nje je Franca in ima sinjo pentljo v laseh. Deklica, ki je prosila za srajčko, jo je takoj dobila: lepo mestno srajčko, kakor se kupi za poceni denar v židovskih kramah v predmestju.

Namesto nekdanjega tukajšnjega templja stoji sedaj cerkev. V tej cerkvi se čudno časti Marija s Sinom v naročju, to je mavčni — kip, oblečen v sinjo obleko, naravne velikosti. Jezusček pa pred seboj razprostre ročice. Židovi te kapelice so polni staromodnih zahval in obljubljenih daril v obliki sre. Toda svečniki ter podstavek pa so okrašeni z današnji dobi zelo ustrezajočimi slikami: namreč s fotografijami navadnih ljudi. To napravi na človeka zelo gniljiv vtis. Fotografije so majhne, take kot se stavijo navadno v legitimacije in jih izdelujejo poceni fotografi. Seveda so tudi amaterske podobe. Večinoma pa te fotografije kažejo

obrazce mladih vojakov. Neveste teh lepih fantov z živimi očmi so prinesle njihove slike sem ter jih pripelje z luskami na svečnike in oltarne podstavke, položile jih pod noge Mariji ter na nasprotni strani napisale svojo prošnjo. Na nekaterih fotografijah je videti še nekaj karmina, kar je osta-

nek po poljubu nesrečnega dekleta, na drugih pa podpisani otrok, ki prosijo Marijo za svoje očete.

Majhna vrata vodijo iz kapelice na teraso, kjer je nekaj drevca in v krošnjah tudi pličev. Samo nekaj metrov je še od terase do konca otoka, ki se zaostruje v žpico, odkoder vodi nekaj mar-

Rim, Kapitol

mornatih stopnic navzdol do vode, in do ladje, ki je spuščena v majhen priistan. Grbasta drevesa molé iz vode, pod nogami pa se ziblje čoln. Stojim v njem in se zibljem ter gledam na koncu zidu na otoku ploščo z napisom: »EORG ETFRES MDLXXXII«.

Tu stanuje posadka vojaške straže. Vojak je stopil iz majhnih vrat. Pogledal je na vodo in se vsedel na stopnice. Dva druga vojaka gledata iz oken te miniaturne kasarne. Kavjo pijeta iz menažnih skodel. Jesta kruh. Tako začneta svoj vojaški dan.

Most pri otoku vodi dalje na drugi breg, na Zatihero, imenovano Trastevere. Po besedah raznih vodičev je tukaj iskati prave Rimljane. Kakor da se je tu konserviralo nekaj starodavnega življenja. Ulice vise malo in so nagnjene k samim sebi, pa tudi trg Piscinula je prav tako nagnjen ter leži na bregu davnega pobočja.

»Tukaj stanujem,« je rekel majhen deček in pokazal z roko na prvo nadstropje. »O, že gre moja mama!«

Njegova mati ima šestindeset let in stanuje tu že od rojstva. Toda ni se ona edina od svoje rodbine rodila v tem delu mesta. Tu so se rodile tudi vse tri njene sestre, ki so se tudi vse pomnožile v tem kraju, njen brat je v tem delu mesta zaposlen, tudi njeni starši, vsi v enem kraju, ne daleč vsaksebi.

»Tisti otroci tam pod trdnjavskimi vrati so otroci moje sestrične,« je rekla mati in pokazala na tri otroke, igrajoče se na cesti. »Tista stara žena pri njih je njihova stara mati in moja teta. Tisti mladi fant, ki je hitel tod mimo na kolesu, je moj bratranec.«

Samo za hip je ulica prazna. Tedaj pa stopi k njej njena svakinja, kmalu se pojavi na cesti njen bratranec, ki je ključavničar nekje v bližini, od nekod pridejo otroci njene sestre, ki so ji vsi zelo podobni. Sedaj gredo vsi skupaj čez ulico in Piscinula ter se ustavijo pri mizi na ulici. Tu stanuje njena sestra Eleonora.

Elektrotehnično velepodjetje potrebuje za čimprejšnji nastop večje število

elektro- strojnih- in stavbnih inženjerjev in tehnikov

za stalno službo v Nemčiji. Predvsem prihajajo v poštev reflektanti s prakso. Ponudba naj vsebuje:

1. Kratek opis življenja, lastnoročno napisan, z navedbo lastnih rodbinskih prilik in rodbinskih prilik staršev. Navedba narodnosti in znanja jezikov.
2. Nelegaliziran prepis krstnega lista, domovnice in ocene zadnjih izpitov.
3. Želje glede vrste zaposlitve, za katero čuti reflektant eventualno posebno sposobnost in razlog za to opredelitev.

Reflektanti naj ne bi bili starejši od 30 let. Narodnost in državljanstvo nista važni. Važna je moralna kvalifikacija reflektanta, ki se bo moral na poziv predstaviti 16. t. m. v Ljubljani. Ponudbe z vsemi zahtevanimi prilogami morajo dospeti do 15. t. m. na upravo lista pod »Elektrotehnika«.

Zalostnega srca javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nam je umrl naš ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, svak, stric in tast, gospod

Franc Hauptman

železničar v pokoju

10. septembra, po kratki bolezni, previden s tolažili sv. vere. Na zadnji poti ga bomo spremili v petek, 12. septembra ob 4 popoldne v Žal. kapelice sv. Andreja, k Sv. Križu. Ljubljana, dne 11. septembra 1941.

Žalujemo ostali.

Kurivo

2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

Naročajte in širite
»Slovenca«!

MALI OGLASI

V malih oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda L. 0,30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L. 1.—, pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L. 0,60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Gospodinj

sprejemamo k družini treh oseb. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 11066.

Mizarskega pomočnika mlajšega, sprejme Babnik Jože, Celovška 41.

Prodamo

Pristna oranžada

v originalnih steklenicah in mineralna voda na debelo se dobi v glavni zalogi Kolodvorska ul. 8. M. Gerovca.

Izložbene omare

prilpne za vzidavo ali vežo, prodaja C. J. Hamann, Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Kavni nadomestki

prvovrstni italijanski, in sir Bel paese, Rex, Roma in Erbo, se dobi poceni v pasazi: Aleksandrova c. št. 4, Ulica 3. maja, trgovina kavnih nadomestkov.

Glasba

Klavirska harmonika

80 basov, register, s kovčgom, skoraj nova, se zelo ugodno proda zaradi odpotovanja. Prime Josip, Sv. Petra 79 (pri Drnovšek).

Vajenci

Vajenca

pridnega in zdravega — sprejme modelno mizarstvo Kranjc, Tyrševa 41.

Posestva

Travnik

velik dva joha, prodam. Lenarčič Matevž, Bevke št. 14, p. Vrhnika.

Parcela za stavbišče

na ljubljanskem polju, ob Smartinski cesti, v izmeri 8595 m², se prodaja. Polzve se v Zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani.

U najem

Lokal

z moderno izlozbo, poleg Figovca, oddam. Informacije daje I. Knez, Gospodarska c. 1, dvor.

Kupimo

10 parov škornjev

usenjenih ali gumijastih, visokih, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kupim« št. 11049.

Suhe gobe

prodaš po najvišji ceni v trgovini Čuček, Sv. Petra št. 13, telefon 31-85.

12° EKSPORTNI LEŽAK

Budjejeviško pivo

TOČI SE V AVTOMATIČNEM BIFEJU

DAJ-DAM

ZAHVALA. Za premnoge izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nadvse ljubljenega, nepozabnega očeta, brata, strica in tasta, gospoda

Ivana Reitza

železniškega uradnika v pokoju

se vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebna hvala darovalcem cvetja, gg. pevcem in godbi »Sloga« za prekrasne žalostinke, in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 12. septembra 1941.

Globoko žalujemo ostali.

Dolarske hijene

»Toda, gospoda!« se brani Palmer. Sam sebi se žudi, kako dobro zna nastopati kot Grill. Kar hitro je med množico, ki ga vsa opazuje. »Saj boste v kratkem zvedeli! Ne zahtevajte vendar od mene, da vam povem več, kakor sam vem.«

Pri tem se smehlja še bolj skrivnostno. »Prosim vas, pustite me vendar od telefonske celice!«

Palmer je prepričan, da ima Jones Grill na borzi posebno delovno sobo. Tam je gotovo tudi več telefonov. Tam sta tudi najmanj dva uslužbenca, ki sproti poročata, kaj se godi na borzi. Hkrati čakata, da jima da Grill, če treba, posebno navodila. Toda Palmer mora v tem trenutku pretehtati vsako kretanje in vsako besedo. Doseči mora učinek! Zato bo najbolje, če napravi vtis, da se mu preveč mudi, da bi šel do telefona v svojo sobo. Hitro vstopi v eno izmed celic ob borzni dvorani in zapre vrata za seboj. To pa stori tako preračunano, da kljuka ne zaskoči in da se vrata zopet za ped odpro. Pri tem se dela, kakor da tega ne bi opazili. Casopisni poročevalci seveda planejo k vratom in skušajo ujeti sleherno besedo, ki jo govori Grill.

Palmer kliče Western banko. Ko dobi zvezo z generalnim ravnateljem, govori nalašč nekoliko glasneje, da poročevalcem ni treba preveč napejati ušes.

»Halo, tukaj Grill... Vem, vi pričakujete, da bi vam sporočil svojo odločitev!« Palmer se trudi, da bi dal svojim besedam poudarek odločnosti in brezskrbnosti: »Gotovo ste sami že opazili, da so se tečajji zadnje noči začeli popraviati...«

»Toda, prosim vas, gospod Grill!« mu nestropno odgovarja ravnatelj z drugega konca. »Za nas je vendar popolnoma jasno, da ta nihanja tečajev,

ki so nastala zaradi popolnoma neosnovanih govoric, ne pomenijo ničesar!«

»V tem primeru pa nikakor ne gre za neosnovane govorice, ampak nasprotno...«

»Izključeno!«

Palmer se ob tem odločnem glasu, ki noče verjeti, spomni Woodovih besed: »Western banka je pod Rackleyevim vplivom.« Zato pravi še glasneje: »Brezpogojno se morate držati danega roka, to je do dvanaestih popoldne!« Zasmee se v telefon. »Toliko časa boste še morali potrpeti. Da pa veste, v tem času bodo delnice moje družbe in rudnikov dosegle že zdavnaj tako visok tečaj, da bodo zastavljene delnice zdaleka krije dano posojilo. Zato tudi ne boste smeli delnice prodati pod nobenim pogojem.«

»Toda to je vendar popolnoma nemogoče, gospod Grill!«

»Ali ne bi rajši počakali, da to odločijo dejstva?« ga mirno zavrača Palmer. »Hotel sem vas samo opozoriti, da ne bi imeli morda zastoj dela s tem, da bi iskali kakega kupca za moje delnice. Bodite brez skrbi, točno ob dvanaestih vas bom zopet poklical. Sicer vam pa lahko zagotovim, da bom zastavljene delnice že v teku jutrišnjega dopoldneva rešil in vrnil posojilo.«

Glas na drugi strani še ves čas ugovarja. Zato ga prekine Palmer nestropno: »Potrpite vendar do dvanaestih!« in zapre telefon.

Casopisni poročevalci niso preslišali niti besede. Ko stopi Palmer iz celice, že drve k svojim telefonom, ki imajo direktno zvezo z njihovimi uredništvimi. Med potjo se menijo med seboj. Nekaj besed ujamejo borzni mešetarji. To še poveča čudno vznemirjenost, ki preveva dvorano. Palmer gre ponosno zravnani in miren. Ob enem izmed visokih stebrov, ki nosijo strop velikanske dvorane, obstane. Malomarno se nasloni na stebel, prekriža roke in brezbrizno ogleduje živahno vrvenje v dvorani. Tako se obnaša človek, ki lahko brez skrbi gleda v bodočnost. Okrog njega doni vpitje in kričanje. Z mahavimi kretnjami si dajejo me-

šetarji znake. Nekateri so brez suknjičev, pač pa s klobuki na glavah. Tam daleč nekdo dviga obe roki v zrak in s spačenim obrazom hripavo kriči nekaj nekomu, ki mora stati daleč od njega. V trušču njegove besede kar utonejo. Gori na veliki steni križajo številke na transparentni tečajnici. Čeprav je na njej zaznamovana cela zbirka najrazličnejših vrednostnih papirjev, je zanimanje vse dvorane osredotočeno izključno le na delnice Grillove družbe in bakrenih rudnikov. Kupčija z drugimi delniškimi papirji je popolnoma zaspala. Nedaleč od Palmerja kriči nekdo: »Kupim Grillovo družbo, dam 41!« Nehote se ozre Palmer za kričanjem. Nedaleč od njega stoji razburjen možakar: pot se mu nabira v kapljicah na čelu, že mu skoraj kaplje od nosu. Ob pogledu nanj se Palmer zasmee.

K Palmerju pristopi elegantno napravljen gospod, star kakih 35 let. Tudi ta je videti razburjen. Smehlja se, ko ponudi roko Grillu.

»To je nekaj neverjetnega, gospod Grill!« vzklikne in hitro pogleda okrog sebe, če ga morda kdo od okrog stojičih ni slišal. »Mi nismo mogli misliti, da bi bilo kaj takega mogoče!«

Palmerju se še sanja ne, kdo je ta človek, ki ga ogovarja. Ve, da mora pač biti nekdo iz njegove družbe. Zato le skomigne z rameni in pravi tiho: »Saj se šele začel je!«

Mladi mož, čigar imena in posla Palmer ne pozna, odkima z glavo, pogleda na transparentno tečajnico. »Prosim, poglejte, naša družba je že dosegla tečaj 43, bakreni rudniki pa 32! Toda, kako dolgo bo to trajalo?«

»Dokler tečaj ne bodo dosegli svoje običajne stare višine!« mirno odvrne Palmer. Na tistem pa kolne: za zlomka, ko bi saj vedel, kdo je ta človek.

Mladi mož zopet odkima in šepeta naprej: »Nemogoče, sicer sem govorice prav sprotno dal razširiti. Toda, kaj hočete, v kratkem se bo moralo izkazati, da ne držite, in kaj potem?«

Palmer ga z ostrim pogledom opozori, naj o

tem tukaj ne govori. Hkrati pa se olajšan odahne: ta mladi mož je torej njegov drugi ravnatelj Hartinger. »Le potrpite malo, Hartinger!« meni in pogleda na desno proti vходу dvorane. Od tam prihaja divje kričanje, ki celo prevpije živahni trušče borzne dvorane.

Tedaj se prikaže med stebri majhen možakar. Klobuk ima pritisnjen na tilnik, z zobni grize cigaro, ki je že zdavnaj ugasnila. V rokah drži časopis in se rine naprej, ne da bi se menil za svojo okolico. Nastane strašna gneča. Gledalec se zdi, da bodo v tem živem klopiču drug drugega pomandrali.

»Kaj le to pomeni?«

»Casopis prinaša!« se smeje Hartinger. »No-

vice, ki jih je razposlal Willmer!«

Sredi dvorane se zopet pojavi mali možakar. Klobuk je že izgubil, cigara pa mu še čepi med zobmi. Z eno roko vtihi časopis, z drugo pa si dela pot. Skozi trušče je čuti sem in tja tudi njegovo kričanje.

Ob Palmerju se ustavi mešetar, ki ga Hartinger pozna. Mešetar pozdravi in za trenutek obstane.

»Tistile tamle,« pri tem pokaže na možakarja s časopisom, »je včeraj prodal vse svoje delnice Grillove družbe, ki so bile vredne tričetrt milijona dolarjev prav ob času, ko so imele najnižji tečaj. Sedaj pa vse kaže, da je zaradi velikanske izgube znorel od jeze.«

Možic, ki ga je obkolila množica, je središče nemira. Otdod se širi razburjenost na vse strani po dvorani. Vse še bolj kriči, vse še bolj divja. Vedno bolj pogosto je slišati ime Grill. Med vsem tem pa done številke, nekaj časa iste, nato zopet druge.

Na transparentni tečajnici ugasneta dve številki: seveda za Grillovo družbo in za rudnike iz Colorada. Prva poskoči od 43 na 48, druga od 35 na 41. Palmerju se zdi, da je preskakovanje številke pravi živčni termometer za razburjeno množico v dvorani.